Fostul șef al NATO: Divizarea lumii e inevitabilă

ROMÂNIA
Newsweek®

ANUL 5 ■ NUMĂRUL 138
■ PREȚ: 19,90 LEI ■ 17.06.-21.07.2022

STOP JOC!

Noi legi. Scăderea prețului acțiunilor. Indignare publică.

SĂ FIE ACESTA SFÂRȘITUL CĂLĂTORIEI GRATUITE A GIGANȚILOR INTERNETULUI?

22138
5 948494 000029

Greentek Lighting

Enhancing art through perfect lighting.

With high color rendering index, adjustable angle and the two-color temperatures available, Orsini track spotlight enables you to create the right light effect for art, enhacing the visitors experience.

www.greentek.eu

*ArtSafari Bucharest

Newsweek

17.06.- 21.07.2022 _ ANUL 5 _ NR.138

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 22 iulie 2022

SUMAR

Periscop

06 **Evoluții politice**
Partidele mari se unesc, partidele mici se înmulțesc

Opinii

10 SABIN ORCAN
Popândăii securității naționale

Războiul de lângă noi

12 Jocul timid al României în conflictul de la graniță

18 Șase tendințe strategice pe care Rusia nu le mai poate opri

20 **Ucraina**
Putin gândește puțin

23 **Interviul *Newsweek***
„Divizarea lumii este inevitabilă"

Dosar

28 **Big Tech**
Marea răfuială cu giganții Internetului

Magazin

40 **Orașul apelor**
New York, noua Atlantidă?

52 **Fotoreportaj**
O altfel de vacanță

58 **Auto**
Concorso d'Eleganza Villa d'Este 2022
Parada celor mai spectaculoase mașini clasice din lume

62 **Televiziune**
Credință și crimă

Calendar

64 Nadia Comăneci, primul 10 din istoria gimnasticii

P.40

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.65

REDACȚIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

Redactor-șef _ **Petre Bădică**

Senior-editori:
Mihai Duță, Adina Mutăr, Stelian Negrea, Răzvan Scăețeanu, Silviu Sergiu

Reporteri: **Edi Neagu, Alexandru Pop, Daniel Toșa**

Contributori: **Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu, Ramona Ursu**

Art director _ **Cecilia Bălănescu**

Corectură _ **Monica Ady**

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock profimedia

EDITOR

SC News Internațional SA

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

EVENIMENTE _ **Ioana Dumitru**

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
IPG Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

Focus _ ȘTIRI ÎN 4 FOTOGRAFII

CINCU, ROMÂNIA

Exerciții militare româno-belgiene

Militarii români s-au antrenat împreună cu soldații belgieni care fac parte din grupul de luptă al NATO în România. A fost simulat un asalt cu tancuri și alte vehicule de luptă.

📷 ▶ PROFIMEDIA

B9 SUMMIT
BUCHAREST
MMIT
AREST
0, 2022

PEACE – МИР
PEACE – МИР
PEACE – МИР
PEACE – M
EUROPEAN QUALIFIERS

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Epicentrul politic al Europei de Est

Președintele României, Klaus Iohannis, alături de președintele Republicii Polone, Andrzej Duda, la finalul Summitului B9, la Palatul Cotroceni.

INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN

CARDIFF, ȚARA GALILOR

Ucraina, la un pas de miracol

Echipa de fotbal a Ucrainei a pierdut dramatic finala preliminarilor pentru Campionatul Mondial din Qatar după 0-1 cu Țara Galilor. Partida a fost dominată de Ucraina.

PROFIMEDIA

ODESA, UCRAINA

În așteptarea invadatorului rus

Orașul port Odesa este, cel mai probabil, următoarea țintă a lui Vladimir Putin. Civilii au început rezistența înconjurând clădirea operei cu saci de nisip.

PROFIMEDIA

ALEPH

EVOLUȚII POLITICE

Partidele mari se unesc, partidele mici se înmulțesc

Fenomenul reașezării scenei politice românești, în perspectiva alegerilor din 2024, a început.

EVOLUȚIILE DIN ULTIMA VREME de pe scena politică românească sunt pe cât de interesante, pe atât de surprinzătoare.

Începând cu larga coaliție de guvernare PSD-PNL și terminând cu schismele din sânul partidelor de opoziție, reașezarea scenei politice autohtone a început, cu doi ani înainte de alegeri. În 2024, vom avea scrutin europarlamentar, local, parlamentar și prezidențial.

Cum președintele Klaus Iohannis își va termina al doilea mandat, bătălia pentru cea mai înaltă funcție în stat va fi deschisă.

Ipoteza unei candidaturi comune PSD-PNL, vehiculată în mediile politice, a fost exclusă de președintele social-democrat Marcel Ciolacu. „E foarte greu să cred că pentru funcția de președinte, după ce ai trecut prin trei rânduri de alegeri separat, vom găsi contextul de a avea un candidat comun", a spus Ciolacu.

În ciuda acestui fapt și în ciuda disensiunilor din sânul coaliției de guvernare – cum a fost cea legată de schimbarea sistemului de impozitare – PSD și PNL încearcă să păstreze coeziunea guvernării și să livreze electoratului, în așa fel încât să-și maximizeze șansele în alegerile de peste doi ani.

Până acum au avut succes, sondajele de opinie creditând cele două partide cu primele două poziții, cu un evident avantaj pentru PSD. Astfel, o cercetare sociologică efectuată de INSCOP Research la comanda PNL, în perioada 28 martie – 11 aprilie a.c., relevă că PSD ar obține 35% din voturi dacă duminica viitoare ar avea loc alegeri parlamentare, urmat de PNL cu 23% din voturi. Cu mențiunea că social-democrații staționează, iar liberalii sunt pe trend ascendent.

În planul imaginii, pare că social-democrații știu să evite erodarea firească cauzată de prezența la guvernare, printr-o subtilă strategie de victimizare.

Lucrurile se mai pot schimba până în 2024, scorurile pot fi influențate de rotația pentru funcția de premier (în 2023, PSD va prelua șefia Guvernului, iar funcția îi va reveni lui Marcel Ciolacu), însă perspectiva ca PSD și PNL să se mențină în frunte, la distanță de celelalte formațiuni politice, este fezabilă.

Mai ales că, în rândul partidelor de opoziție, are loc un fenomen contrar celui firesc. În loc să se unească pentru a contracara masivul bloc liberal-social-democrat, fortele de opoziție trec printr-un proces de fărâmițare. Apar formațiuni noi, mici, care vor ciupi din electoratul lor, în loc să afecteze formațiunile de guvernare.

Potrivit sondajului CURS, AUR și USR, principalele forțe de opoziție, au scăzut în preferințele electoratului, ajungând până la 12%, respectiv, 10%. Din cauza frământărilor de la vârful

de
SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

partidului, PMP se chinuie să atingă pragul electoral de 5%, necesar accesului în Parlament, și nu este foarte clar că va reuși. Pe termen scurt, este posibilă o absorbție a partidului de către PNL. UDMR se menține la un nivel de 5% în intențiile de vot.

Clasamentul este completat de PRO România, partidului fostului premier Victor Ponta, cu 3% din voturi, Partidul Umanist Social-Liberal, cu 2%, Alianța pentru Patrie, al lui Liviu Dragnea, cu 1%, și Forța Dreptei, al lui Ludovic Orban, cu 1%.

Ce planuri are Cioloș

Cea mai recentă schismă în sânul Opoziției este plecarea lui Dacian Cioloș. El a recurs la acest gest după ce, recent, și-a dat demisia din funcția de președinte al USR. Ales democratic la Congres în defavoarea lui Dan Barna, Cioloș nu a reușit să scoată USR de sub influența acestuia și a grupării care-l sprijină în conducerea centrală a partidului.

SCHISME
Dacian Cioloș a eșuat la conducerea USR și a ales să părăsească formațiunea (stânga) George Simion și Diana Șoșoacă, doi lideri care nu pot încăpea în același partid.

Tentativa sa de a modifica Statutul formațiunii, pentru a prelua puterea, a fost respinsă la vot, motiv pentru care Dacian Cioloș a plecat și a anunțat lansarea unui nou partid, Reînnoim Proiectul European al României (REPER), împreună cu alți patru europarlamentari: Ramona Strugariu, Dragoș Pîslaru, Alin Mituță, Dragoș Tudorache. Până la primul congres, partidul va fi condus interimar de co-președinții Ramona Strugariu și Dragoș Pîslaru, după cum precizează cererea de înființare a partidului depusă la tribunal.

„Ne dorim să devenim un reper pentru egalitatea de gen și de șanse. Eu sper ca acest model de copreședințe femeie - bărbat, în care deciziile se iau prin consens și cu mandate egale, să fie păstrat și după primul congres, în care se va alege conducerea REPER. Astăzi îl avem în Statut. Femeile sunt peste 50% din populația României și ele sunt subreprezentate în politică și în administrația din România. Vom încerca să schimbăm această stare de fapt", a declarat Ramona Strugariu.

Presa internațională a scris că Dacian Cioloș nu ar fi demisionat întâmplător din USR, ci ar urma să fie cooptat în noul grup politic pan-european propus de Emmanuel Macron, președintele Franței. Potrivit Politico.eu, Macron ar fi lansat deja propunerea privind crearea unei noi alianțe centriste pan-europene.

În loc să se unească pentru a contracara masivul bloc liberalo-social-democrat, opoziția trece printr-un proces de fărâmițare.

Forța lui Ludovic Orban

Un alt partid mic apărut relativ recent este Forța Dreptei, al lui Ludovic Orban. După ce a pierdut competiția internă pentru președinția PNL, în fața lui Florin Cîțu, Ludovic Orban l-a acuzat pe președintele Klaus Iohannis că a intervenit în favoarea acestuia din urmă, depășindu-și atribuțiile constituționale.

„Nu pot să mă abțin și să spun câteva cuvinte despre chiriașul de la Cotroceni. Oricât de multe ascunde, oricât de departe va sta de oameni, tot îl vor ajunge scrâșnelile din dinți, sudalmele și blestemele oamenilor pe care i-a trădat. Nimeni nu scapă atunci când își bate joc de oameni. Cu o cotă de încredere prăbușită, fără niciun fel de legitimitate și autoritate morală, Klaus Werner Iohannis încă își face planuri.

Singurul plan pe care trebuie să și-l facă este să-i slugărească cât mai mult pe PSD-iști, ca nu cumva să treacă suspendarea prin Parlament. Pentru că, dacă se va întoarce la popor, prin referendum de demitere, mandatul lui va înceta înainte de termen", a declarat Orban, la scurt timp după ce și-a dat demisia din PNL.

El a lansat Forța Dreptei, pe care a descris-o drept „o construcție pe termen lung, care nu se gândește doar la alegerile din 2024". Orban a afirmat că noul partid se bazează pe un liberalism conservator, asemănător ca doctrină politică cu Partidul Republican din SUA, cu Partidul Conservator din Marea Britanie și cu Uniunea pentru Mișcarea Populară din Franța și având multe similarități cu creștin-democrații germani. „Practicăm un liberalism care

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

continuă tradiţia PNL, un liberalism naţional, puternic ancorat în tradiţiile şi valorile specifice ale poporului român", a spus el.

Pol suveranist

Alianţa pentru Patrie (APP) este o altă formaţiune de mici dimensiuni, apărută în ultimul an pe eşichierul politic. Ea a fost înfiinţată de fostul lider al PSD, Liviu Dragnea, după ce a fost eliberat condiţionat din penitenciar, unde şi-a ispăşit doi ani din pedeapsa de 3 ani şi jumătate de închisoare, primită în dosarul angajărilor fictive la Direcţia pentru Protecţia Copilului Teleorman.

La înfiinţarea APP, în septembrie 2021, Dragnea avea să declare: „Alianţa pentru Patrie s-a născut practic din lacrimi, din deznădejde şi din suferinţă, a noastră a tuturor, recunoscută sau nerecunoscută, dar şi din speranţa că încă se mai poate recupera România".

Partidul lui Dragnea a început discuţiile cu PNŢCD în vederea creării unui pol suveranist, în speranţa că acest current va avea succes în România, aşa cum s-a întâmplat, de pildă, în Ungaria.

„O alianţă politică între PNŢCD şi APP este mai mult decât vitală pentru România, răspunzând dezideratului celei mai mari părţi a poporului român, în perspectiva alegerilor generale din 2024, de constituire a unei platforme formată din partidele suveraniste autentice", a precizat preşedintele PNŢCD, Aurelian Pavelescu.

La rândul său, Liviu Dragnea a precizat că „bătălia electorală din 2024 nu va mai fi între stânga şi dreapta, ci între suveranism şi globalism, între dragoste de ţară şi vânzare de ţară".

Cu acest prilej, Pavelescu i-a înmânat lui Dragnea „Medalia Omagială Iuliu Maniu", gravată cu chipul fondatorului PNŢCD, iar pe verso cu harta României Mari şi cele patru principii ale partidului: democraţie desăvârşită, morală creştină, patriotism luminat şi dreptate socială.

Dăncilă se întoarce

Pupila politică a lui Dragnea, fostul premier Viorica Dăncilă, a lansat şi ea un partid politic de buzunar, intitulat „Naţiune Oameni Împreună" (NOI).

În discursul rostit la congresul care a ales-o preşedinte al formaţiunii, Dăncilă a afirmat că a ales să revină în politică pentru a crea consens şi pentru a înlocui interesul personal şi cel de partid cu interesul naţional.

„Nu am ales să vin în politică pentru a crea sau a întreţine divergenţe cu cineva sau pentru a ataca alte formaţiuni politice. (...) Am revenit în politică pentru a crea consens, o politică în care interesul personal şi cel de partid să fie înlocuit cu interesul naţional. (...) Îmi exprim în continuare credinţa că fiecare trebuie să fie judecat în funcţie de moştenirea reală pe care a lăsat-o la final de mandat, nu în funcţie de percepţiile induse şi întreţinute artificial de anumite medii viciate de interese obscure. Am convingerea că revenirea mea în politică îmi va atrage multe critici, însă, ca un om care iubeşte ţara, ca un bun român, nu pot sta departe când văd că lucrurile nu merg bine. Vă asigur că nu voi ceda, nu voi face niciun pas înapoi, indiferent de atacurile sau dezinformările care vor urma", a afirmat Dăncilă.

Şoşoacă intră în SOS

Nu în ultimul rând, senatoarea Diana Şoşoacă, fostă membră a AUR, a anunţat că a devenit membră a Partidului S.O.S. România. Formaţiunea a fost înfiinţată la data de 21 noiembrie 2021 prin decizie definitivă a Tribunalului Bucureşti – Secţia a III-a Civilă.

Şoşoacă a fost exclusă din grupul parlamentar al partidului AUR în februarie 2021. Mişcarea lui Şoşoacă va avea rolul să risipească voturile populist-suveraniştilor, în special cele ale AUR.

Analiza expertului

Consultantul politic Cristian Hriţuc a analizat pentru *Newsweek România* aceste mişcări de pe scena politică românească:

„În acest moment, putem spune că în România avem o situaţie politică diferită de ce am văzut în ultimii 20 de ani. Avem două partide mari la putere şi două partide de opoziţie diferite fundamental, ce nu pot colabora, bântuite de vântul scindării.

Mai mult de atât, partidele din opoziţie nu au nici structuri puternice, nici experienţă administrativă şi nici prea mulţi primari. USR are câţiva primari în câteva oraşe mari: Timişoara, Braşov, Bacău şi în două sectoare din Capitală, dar care până acum nu au rezultate extraordinare şi nu putem spune că sunt nişte voci puternice pe scena politică de la vârf.

Nu am mai avut o astfel de situaţie pe scena politică în România, cu cele mai mari partide formând o alianţă de guvernare şi cu o opoziţie ce este măcinată de rupturi şi de certuri interne. Când USL era la guvernare, exista PDL care avea o reţea de primari ce îi conferea o anume stabilitate şi mai exista şi un pol de putere creat în jurul fostului preşedinte, Traian Băsescu. O situaţie asemănătoare am putea spune că era în vremea lui Adrian Năstase, dar şi PD-ul de atunci şi PNL-ul puneau bazele unei colaborări, aveau doi lideri în frunte cu experienţă, Stolojan şi Traian Băsescu şi, într-un final, s-au aşezat la masă şi s-a născut alianţa DA, care a şi câştigat alegerile prezidenţiale.

„Dacă lucrurile vor merge în ritmul ăsta, la alegerile viitoare vom avea, probabil, cea mai mică prezenţă la vot"

FOȘTI PREȘEDINȚI Liviu Dragnea, Ludovic Orban și Viorica Dăncilă au ales să înceapă noi proiecte politice, însă partidele lor nu sar de 1%.

Am văzut că în aceeași săptămână Dacian Cioloș și doamna Șoșoacă au lansat două proiecte politice noi. REPER și SOS. Aceste partide vor intra în primul rând în concurență cu cele din care provin cei doi politicieni, USR și AUR. Cu alte cuvinte, avem o fragmentare și mai mare la nivelul opoziției, ceea ce duce automat la crearea unei senzații de neputință. Românii pot vedea că opoziția e neputincioasă și se pierde în certuri interne.

Deși există un climat propice pentru un partid de opoziție: criză economică, o alianță de guvernare compusă din două partide cu ideologie diferită, nici USR și nici AUR nu pot crește. Ultimele sondaje le arată în scădere.

Dacă lucrurile vor merge în ritmul ăsta, probabil la alegerile viitoare vom avea cea mai mică prezență la vot. Există un electorat activ care acum nu se mai regăsește și este nereprezentat. Sunt oameni care au votat USR și care acum sunt dezamăgiți din cauza imaturității acestui partid, cum sunt și foarte mulți oameni care au votat PNL și s-au simțit trași pe sfoară în momentul în care s-a încheiat alianța cu PSD.

Cred că cheia viitoarelor alegeri va fi acest electorat. Cine va reuși să îl capteze dacă va reuși. Teoretic, prima șansă ar avea-o un partid de opoziție și aici mă gândesc la USR, dar dacă acesta va sta în lupte cu REPER-ul lui Cioloș, dacă nu își va schimba strategia, e greu de crezut că va avea succes. Scena politică se poate reseta la «rotația guvernamentală». Se pot schimba alianțele. Depinde foarte mult ce va fi atunci și depinde de contextul internațional. PNL nu a fost în stare să explice acum de ce a făcut alianța cu PSD și a pierdut mult. Știm cu toții că episodul Cîțu și demiterea miniștrilor USR a fost un «accident». Nu a fost o mișcare strategică planificată.

S-a întâmplat din cauza neroziei fostului premier. Lucrurile au escaladat și s-a ajuns la o criză prelungită.

În noiembrie, în momentul în care SUA a început să transmită partenerilor informațiile sale privind posibilul război din Ucraina, lucru prezentat chiar de președintele Biden, președintele Iohannis le-a dat liberalilor mișcarea în plic: faceți o alianță stabilă și cu o majoritate parlamentară largă. Și eu am fost unul dintre cei nemulțumiți de această alianță, dar acum, la rece, realizez ce bine a fost că PSD a fost adus la putere și nu a fost lăsat în opoziție.

Cred că liderii social-democrați ar fi avut alt discurs față de Federația Rusă, față de Ucraina dacă nu erau la putere. Cred că ar fi avut un discurs mult mai nuanțat, mai «neutru» pentru a nu pierde acele procente din publicul anti-occidental crescut ani de zile de televiziunile de casă.

Revenind, rotația guvernamentală din 2023 poate fi un moment în care să se schimbe tot jocul politic. Depinde foarte mult de ce vor face atunci liberalii, dacă vor accepta sau nu rotația și schimbarea premierului. Altfel, dacă am merge în aceeași linie ca până acum, s-ar putea să avem niște alegeri în 2024 marcate de absenteism.

Mai sunt aproape doi ani, iar în politică nu aduce anul ce aduce ceasul. Sunt crize în desfășurare și când sunt astfel de evenimente, oricând poate să apară o «lebădă neagră» și să avem o răsturnare de situație".

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

EDITORIAL

Popândăii securității naționale

SABIN ORCAN, director al *Newsweek România*

Eram tentat inițial să-mi intitulez analiza: „Observații despre scandalul unor legi care nu există". După ce mi-am consultat sursele, mi-am dat seama că nu e cazul. În mintea unor oameni, de-o parte și de cealaltă, aceste proiecte chiar există. Iar asta e deja o știre.

Scandalul așa-ziselor legi ale securității naționale, publicate în premieră de portalul G4Media în ultima zi a lunii mai, e departe de-a se fi stins. O parte a societății s-a inflamat și le consideră, nu fără temei, un pericol pentru democrația românească.
Din capul locului, trebuie să notăm că ele conțin o serie de prevederi care, dacă ar fi adoptate, ne-ar întoarce înapoi în vremurile Securității comuniste. Lista e lungă, dar să reținem doar două dintre cele mai controversate: imunitatea agenților de informații în fața legii și slăbirea controlului și-așa anemic al Parlamentului asupra serviciilor secrete.
Oricine citește însă cu atenție documentele respective va constata că ele nu sunt altceva decât niște ciorne. Care nu întrunesc elementele însoțitoare ale unui proiect obișnuit. Cum ar fi numele inițiatorilor, expunerea de motive, nota de fundamentare sau avizul Consiliului Legislativ. Sunt relevante aceste detalii? Categoric, da. În lipsa lor, putem doar specula cine ar fi la originea lor. Cu câteva zile înaintea dezvăluirii de presă, premierul Nicolae Ciucă afirma clar că „legile securității naționale au fost elaborate la nivelul fiecărei instituții responsabile în parte". De unde concluzia că SRI sau SIE și-au scris propriile legi. Un fapt absurd, întrucât ele nu au încă inițiativă legislativă, așa cum abia acum cer proiectele în discuție.
Ajunși aici, trebuie să ne punem o altă întrebare. Cui folosește tot acest scandal? Sau cum spuneau strămoșii noștri, de la Cicero încoace, „cui prodest?"
Ei bine, scandalul nu pare să fie deloc în interesul unor servicii secrete gata să pună mâna pe putere și să instaureze un stat polițienesc, așa cum ne apar dacă luăm de bune legile pe care le coc.
Am auzit și scenariul conform căruia chiar serviciile secrete ar fi scurs aceste proiecte în presă. Numai pentru ca, după respingerea celor mai monstruoase prevederi, să înghițim o formă mult îndulcită, pe care și-o doresc cu adevărat. Scenariul e ilogic în cel puțin un punct. Și anume că, în plin tărăboi pe marginea legilor securității naționale, va fi greu să mai vii cu ceva care să nu fie privit cu suspiciune oricât de benign ar părea.
Una dintre sursele mele îmi dă de înțeles că, de fapt, aceste texte nu sunt de azi, de ieri. Ele stau de multă vreme în fișetele unor instituții din sistemul de siguranță națională.
Și n-au fost scoase de la naftalină pentru că nu se ivise încă ocazia unei „alinieri a planetelor": servicii secrete, guvern, parlament, președinție.
La o citire rapidă, realizezi că autorii lor n-au înțeles nimic din cum funcționează o democrație. Prevederea conform căreia cetățenii și firmele ar fi obligați/obligate să sprijine un agent în exercițiul funcțiunii pare desprinsă din legislația regimurilor autoritare. Cele în care nu statul e în slujba poporului, ci viceversa.
Mi-e greu să cred că o asemenea viziune ar putea ieși din pana directorului SRI, Eduard Hellvig, absolvent de științe politice, școlit în materie de postcomunism la una dintre cele mai prestigioase universități americane.
Aș fi foarte curios ce are de spus, dar deocamdată ne aflăm la stadiul de „no comment". De această dată, proverbiala sa discreție nu-l ajută.
În lipsa unor lămuriri oficiale care să îndepărteze ceața, înfloresc speculațiile.
Dacă aș fi în locul domniei sale și aș constata că la originea așa-ziselor legi se află unul dintre subalternii mei cu epoleți, l-aș da afară a doua zi. Întrucât a reușit să arunce în aer, cât ai clipi, bruma de credibilitate câștigată în ultimii ani.
Revenind la finalitatea demersului,

mi-am consultat din nou sursele. Nu ca să aflu numele persoanei care a sifonat aceste materiale în presă. Cea descrisă de președintele Iohannis, într-o declarație ambiguă, drept „cineva, și știm cine". Persoană despre care sursele mele mi-au șoptit că ar putea fi chiar fostul prim-adjunct al SRI, generalul Florian Coldea.

Am încercat să înțeleg însă de ce. O explicație mai verosimilă – dincolo de previzibila dorință de răzbunare în cazul forțat pensionatului Coldea – ar fi că scandalul pică la țanc în plan politic. Furnizând o nesperată temă de campanie partidelor de opoziție. Tema statului polițienesc în care trăim. Și în care „ni se pregătește ceva", după cum oftează un fost colaborator al Securității comuniste, precum Cornel Nistorescu.

N-ar fi singura ironie a situației. Fostul prim-adjunct al SIE, generalul Silviu Predoiu, a prins și el glas. Într-un interviu acordat jurnaliștilor care au lansat bomba, el deplânge „atitudinea și sistemul de valori ce se ghicesc în spatele întregului pachet de legi". Adăugând că România a rămas unica țară din UE în care serviciile nu sunt demilitarizate. Un cititor de bună credință s-ar putea întreba totuși de ce n-a făcut-o dumnealui în cei 13 ani în care a condus spionajul românesc. Declarațiile șefului statului, deși tranșante în privința respingerii acuzațiilor de restaurație, n-au înlăturat îngrijorările de la colțul străzii și din largul internetului.

Precizarea „cineva, și știm cine", în schimb, a fost interpretată ca un afront adus presei libere. Nici că se putea o răstălmăcire mai bună! Istoricul Mădălin Hodor de la CNSAS, unul dintre puținii oameni lucizi care nu se lasă luat de val, socotește că întreaga tevatură arată mai degrabă ca o „operațiune de manipulare".

Cine să-l asculte însă când sfânta indignare umple piepturile te miri căror luptători pentru drepturile și libertățile cetățenești?

În acest context, un lucru e cert. Că aceste compuneri au fost scoase la suprafață de niște popândăi. Știți, animăluțele acelea mici, pe cale de dispariție, care mai trăiesc încă prin Europa Centrală și de Est. Cu ce se ocupă popândăii? Sapă întruna tuneluri pe sub pământ și apar în fața ta când și pe unde nu te-aștepți. Și când o fac, trecuți brusc de la întuneric la lumină, par orbiți și nu știu încotro să se-ndrepte.

Peste ani, când vom afla poate cine a scris enormitățile din așa-zisele legi ale securității naționale, să sperăm că și era popândăilor va fi demult apusă.

FOTO: SHUTTERSTOCK

Jocul timid al României în conflictul de la graniță

Atitudinea și acțiunile concrete ale autorităților de la București în cele peste trei luni scurse de la începutul invaziei trupelor Federației Ruse în Ucraina au stârnit nedumerire.

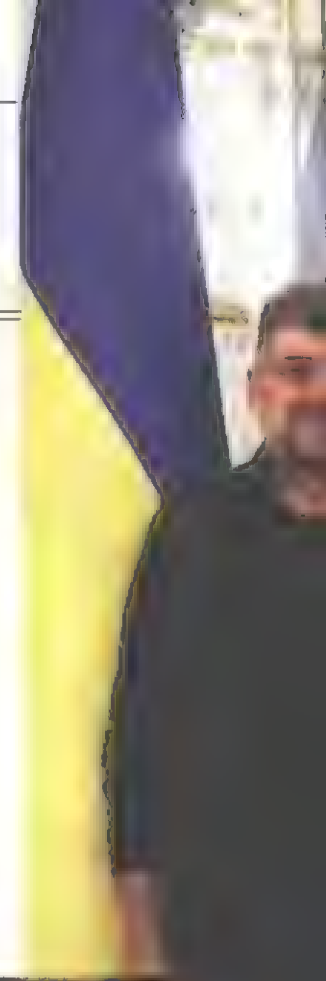

de **STELIA NEGREA**

***NEWSWEEK ROMÂNIA* A FĂCUT** o radiografie a celor mai importante acţiuni şi inacţiuni ale României în privinţa ajutorării Ucrainei, în comparaţie cu ceilalţi vecini ai acestei ţări.

Când Dmytro Kuleba, ministrul de Externe al Ucrainei, a susţinut, recent, că România „joacă inteligent" în ajutorarea ţării sale, nu a fost prea clar la ce se referă. Se întâlnise atunci la Bucureşti cu omologul său Bogdan Aurescu, iar conferinţa lor comună nu a oferit prea multe detalii despre culisele discuţiilor şi nici despre ce ajutor era vorba.

În comparaţie cu declaraţiile agresive ale oficialilor polonezi, de exemplu, acţiunile autorităţilor noastre par destul de timide. Şi, totuşi, să fie acţiunile române atât de bine camuflate încât să înşele vigilenţa tuturor?

Surse contactate de *Newsweek România*, dintre care unele au dorit să-şi păstreze anonimatul, vorbesc constant şi de un joc dublu al autorităţilor de la Bucureşti, astfel încât să mulţumească conducerea SUA, dar fără să supere prea tare Kremlinul. Alţii susţin că România vorbeşte „puţin şi face", ceea ce ar explica declaraţia lui Kuleba de la finalul lunii aprilie.

Este şi cazul secretarului adjunct al NATO, Mircea Geoană, care a declarat pentru *Newsweek România* că „NATO nu comentează ce fac aliaţii (n.r. în privinţa ajutorului acordat Ucrainei în conflictul cu Federaţia Rusă). Fiecare aliat ajută. Unii aleg să nu comunice".

Şeful NATO, Jens Stoltenberg, s-a aflat, din nou, zilele acestea la Bucureşti, pentru reuniunea B9 a ţărilor din flancul estic al Alianţei.

Două luni fără vizite la Kiev

Niciun oficial român nu a pus piciorul la Kiev timp de două luni, o opţiune vizibilă şi asumată.

Au fost practic două luni în care Kievul, aflat sub bombardamentele ruşilor, a fost vizitat de şefii de stat şi de guvern din ţările vecine, mai puţin România, Ungaria şi Bulgaria. A fost nevoie de discursul preşedintelui Ucrainei, Vladimir Zelenski, în Parlamentul României şi de vizita ministrului de Externe, Dmytro Kuleba, la Bucureşti pentru ca oficialii români să-şi facă curaj să meargă cu trenul spre Kiev. Şi au făcut-o în buna tradiţie românească, exportând conflictele politice interne.

Premierul Nicolae Ciucă a plecat, la sfârşitul lunii aprilie, la Kiev, luându-l în delegaţie şi pe preşedintele Camerei Deputaţilor, Marcel Ciolacu. Acesta din urmă era programat într-o altă delegaţie oficială cu Florin Cîţu, care însă a mers singur la Kiev a doua zi.

Nu există nicio explicaţie oficială şi nici raţiuni de stat credibile care să justifice prezenţa a două delegaţii ro-

FOTO: PROFIMEDIA; INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

PREȘEDINTELE ZELENSKI
s-a adresat Parlamentului României prin videocall (stânga). Premierul Ciucă și președintele PSD, Marcel Ciolacu, la Kiev (dreapta). Prima doamnă a SUA s-a aflat în România unde a vizitat mamele și copiii refugiați din Ucraina (jos)

mâneşti la Kiev în două zile consecutive. Poate doar faptul că Nicolae Ciucă este noul şef al liberalilor, înlocuindu-l peste noapte pe Florin Cîţu, iar Marcel Ciolacu a dorit să arate că este solidar cu noul şef al PNL, cu care este partener în Guvern.

Consultantul de politică externă, Radu Magdin, afirmă că guvernul nu s-a descurcat bine la capitolul imagine, dar a oferit totuşi un ajutor consistent Ucrainei: „Susţinerea oferită de statele care au sărit în ajutorul Ucrainei are, fără îndoială, o componentă politică şi una de imagine. Suntem într-un război ilegal şi tragic din punct de vedere al impactului asupra oamenilor şi comunităţilor din Ucraina, iar proiecţia de unitate şi solidaritate, ancorată în realitate, are un rol extrem de important. Din această perspectivă, putem evalua că abordarea autorităţilor de la Bucureşti a dus, voit sau nu, la decuplarea componentei politice şi de imagine de cea de ajutor efectiv, care, trebuie să remarcăm, a fost consistent şi esenţial în contextul acestei agresiuni fără precedent. Dacă au existat anumite evaluări de oportunitate la Bucureşti, care au condus la concluzia că vizitele efective pot aştepta, cred că vorbim despre o precauţie nu neapărat justificată, dar aş puncta şi un aspect pozitiv: o serie de măsuri importante de ajutor, concrete, au fost luate fără a urmări imediat beneficii de imagine. Lipsa de curaj ţine mai degrabă de lipsa de ambiţie şi viziune şi mai puţin de rea intenţie. Suntem bine intentionaţi, dar conduşi foarte provincial".

Ajutorul umanitar

Autorităţile române s-au lăudat cu ajutorul umanitar oferit ucrainenilor care au fugit din calea războiului, România primind, până la această dată, circa 1 milion de refugiaţi din Ucraina. Majoritatea covârşitoare a acestora a părăsit România după câteva zile de şedere. Mulţi au fost adăpostiţi în case de români în calitate de persoane private fără vreun ajutor din partea autorităţilor.

Un număr extrem de mic de ucraineni au rămas pe teritoriul României şi un număr şi mai mic au cerut oficial cetăţenie română.

Această situaţie a fost remarcată de către prima doamnă a Americii, Jill Biden, în vizita efectuată în România la începutul lunii mai. A spus că: „poporul român este extraordinar, oamenii primesc atât de mulţi refugiaţi în casele lor şi le oferă mâncare, haine şi adăpost, le oferă sufletele lor".

Jill Biden nu a găsit cuvinte de laudă pentru autorităţile române. E drept că nici nu este rolul primei doamne, însă cu siguranţă că ar fi remarcat un ajutor consistent oferit de către acestea. Sociologul George Duminică nu găseşte motive pentru lipsa de prezenţă

a autorităților române pe subiectul ajutorării Ucrainei: „Mă depășește de ce autoritățile românești sunt atât de absconse. Uite, chiar și doamna Iohannis a avut nevoie de prezența doamnei Biden pentru a vizita o clasă cu copii ucraineni. Cred că e vorba doar de un tip de «teamă care păzește bostănăria», fără a ni se spune clar care ar fi miza. Personal nu cred că suntem noi mai «cu miză» decât țările din jur, ci doar mai... temători. Și teama vine din non-valorile în care clasa noastră politică care ne guvernează este ancorată".

Hub-ul regional pentru primirea refugiaților ucraineni a fost stabilit în Suceava, iar UE a anunțat că a alocat României 450 milioane de euro pentru susținerea efortului umanitar legat de fluxul de femei și copii care fug din calea războiului.

Suceava este condusă de Gheorghe Flutur, un baron liberal ajuns vicepreședinte în PNL, care a fost surprins în ipostaze chestionabile legate de ajutorul pe care autoritățile urmau să-l acorde refugiaților din Ucraina: „Suntem bucuroși să scăpăm de ei. Să-i ia ăștia care-și pun pensiunile, casele la bătaie".

Guvernul a fost acuzat că nu a oferit la timp ajutoarele financiare promise pentru românii care au găzduit refugiați ucraineni.

Ajutorul oferit de autoritățile române a fost unul clasic minimal: asistență medicală în punctele de trecere a frontierei cu Ucraina, corturi și spații de cazare și un număr de 11 ambulanțe donate de SMURD.

La începutul conflictului, a existat chiar o nemulțumire explicită a șefului SMURD, Raed Arafat, legată de efuziunea privată a românilor care ar fi încurcat, în viziunea sa, eforturile autorităților.

„Nu cred că trebuie să comparăm cele două zone (public și privat), diferența de acces la resurse fiind una profund inegală. Totuși, intervenția societății civile este una mult mai vizibilă, mai adaptată nevoilor, mai atent și uman oferită și evident mult mai eficientă. Asta nu înseamnă că, din punct de vedere al cantității, privatul este peste stat. Ci doar mai eficient", afirmă sociologul Gelu Duminică.

Nicio soluție pentru românii din Ucraina

În schimb, toți oficialii români au îngroșat în discursurile lor problema celor 400.000 de români din Ucraina. Au ținut să le amintească atât lui Zelenski, când a ținut discursul oficial din Parlamentul României, dar și lui Kuleba, când a vizitat România, că nu au avut grijă de comunitatea românească din Ucraina. Sensibil, poate chiar nepotrivit moment de a pune pe tapet această problemă.

În afară de a le reaminti oficialilor ucraineni de faptul că nu s-a îngrijit de destinul ucrainenilor de origine română, nu a fost oferită nicio soluție concretă.

Deși România are un deficit demografic și al forței de muncă în creștere accelerată.

FOTO: PROFIMEDIA

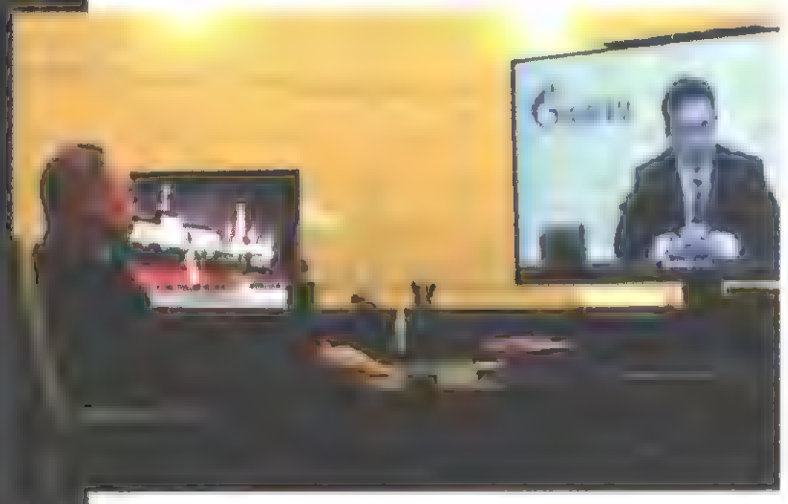

VLADIMIR PUTIN
vorbește cu unul din șefii Gazprom, „sponsor" al războiului din Ucraina (dreapta). A rămas doar de făcut curățenie după trecerea armatei invadatoare a rușilor (stânga).

În schimb, abia întors din vizita de la Kiev, Marcel Ciolacu a vorbit despre participarea României la reconstrucția post-conflict a Ucrainei. Fără să aibă vreo minimă certitudine legată de finalizarea conflictului și nici să precizeze în ce ar consta implicarea țării noastre în efortul de reconstrucție al Ucrainei.

Fără armament greu

Oficial, ajutorul militar oferit de România Ucrainei s-a limitat la veste antiglonț, căști și câteva lăzi cu muniție în valoare de 3 milioane de euro. Sumă care cuprinde și o serie de ajutoare umanitare.

În rest, până la această oră nicio piesă de armament greu românesc nu pare să fi ajuns în Ucraina. Spre deosebire de aceeași vecini ai Ucrainei de la nord și vest: Polonia, țările baltice și Slovacia. Zeci de tancuri T-72, sisteme antiaeriene S 300 și alte tipuri de artilerie de fabricație rusească au donat acești vecini Ucrainei.

Fără să comparăm efortul României cu cel al SUA, Canada, Marea Britanie și mai toate țările occidentale, România și-a pus la sol toată flota de MIG-uri 21 din cauza accidentelor repetate cu astfel de aparate de zbor.

Marcel Ciolacu, președintele PSD, a evocat în aprilie posibilitatea ca România să doneze aceste avioane de luptă de fabricație sovietică Ucrainei.

După o lună de consemnare la sol, flota noastră de MIG-uri 21 a fost, din nou, repusă în stare de funcționare. Nicio discuție nu a mai apărut în spațiul public despre posibila donare a acestor aeronave către Ucraina.

Surse din Ministerul Apărării au menționat, în aceeași perioadă de timp, că România intenționează să doneze circa 30 de tancuri grele T 72 Ucrainei, tancuri pe care le primisem de la statul Israel care, la rândul său, le luase pradă de război în urma războiului arabo-israelian din anii '80.

Nu se știe dacă vreuna din cele două donații mai de substanță, spre deosebire de ajutorul în căști și veste antiglonț, s-au și materializat în vreun fel.

Analistul militar Ion Petrescu afirmă că România s-a axat în relația cu Ucraina pe sprijin umanitar: „Țări membre ale NATO acordă - pe relația bilaterală - un sprijin complex Ucrainei, iar România s-a focalizat pe un vizibil și asumat sprijin umanitar.

În ecuația geopolitică europeană actuală echilibrul și realismul, fără acte de bravură unilaterală, sunt - cum este cazul României - o probă de anticipare a evoluției situației strategice actuale, din Europa de Est".

Fără sancțiuni pentru oligarhii ruși

Lipsa unor sancțiuni pentru afacerile din România ale oligarhilor ruși este un alt capitol la care România a excelat. În ciuda tonului dat de SUA, Marea Britanie și Uniunea Europeană care au înghețat active de zeci de miliarde de euro ale oligarhilor ruși.

O flotă întreagă de iahturi de lux, inclusiv cel atribuit lui Vladimir Putin, au fost arestate în diferite porturi ale lumii.

În România, singura afacere anunțată oficial de ANAF că a fost supusă sancțiunilor occidentale a fost cea a Aeroflot, operatorul aerian național din Federația Rusă. Atât.

Premierul Ciucă menționa, la începutul conflictului, că România urma să sancționeze trei companii și două persoane fizice care ar fi ajutat financiar Kremlinul. După acest anunț, s-a așternut o liniște mormântală spartă doar de afirmațiile de nemulțumire ale președintelui PSD, Marcel Ciolacu, legate de intenția ANAF de a pune în practică decizia UE de a sancționa oligarhii ruși.

Ciolacu era nemulțumit de faptul că guvernul din care și domnia sa face parte intenționa să supună regimului de sancțiuni compania TMK Artrom deținută de oligarhul rus Dmitri Pumpianski. De altfel, când ANAF a emis ordinul de sancționare, a lăsat și câteva excepții, în sensul că acestei companii nu îi erau blocate conturile pentru plata salariaților și a furnizorilor. Această situație a fost descrisă pe larg în *Newsweek România*.

Iahtul oligarhului Pumpianski, de exemplu, în valoare de 140 milioane de dolari, a fost arestat la Barcelona în urma sancțiunilor occidentale.

Acesta a anunțat însă autoritățile române că și-a vândut către cinci cetățeni ruși participația la compania care deține afacerile sale din România, motiv pentru care afacerile sale ar trebui scoase de sub sancțiunile occidentale. Un tertip de a-și pune la adăpost afacerile preluat și de alții. În rest, nicio altă mare afacere deținută de oligarhi ruși supuși sancțiunilor partenerilor occidentali ai României nu pare să fi fost deranjată de autoritățile românești.

De la Lukoil până la Alro, care a primit ajutoare de stat din partea autorităților române în valoare de 1 miliard de lei doar în ultimii patru ani, autoritățile române nu s-au încumetat să mai sancționeze pe nimeni.

Analistul economic Adrian Negrescu susține că lipsa acțiunii din partea autorităților române în privința înghețării activelor rusești vine din faptul că aceștia din urmă i-au hrănit pe primii: „E în ADN-ul nostru, e o chestie de mentalitate, de istorie, să stăm cu fundul în două luntre. La noi funcționează încă din plin sloganul «Fă-te că lucrezi». Să fim bine cu toți, pentru că nu știm ce urmează. E o combinație de lipsă de curaj, ignoranță și șmecherească tipic românească. Sunt interese, combinații, pentru că, știm foarte bine, politicienii noștri au privit capitalul rusesc dintotdeauna ca borcanul cu miere. S-au înfruptat generații de politicieni, iar legăturile s-au păstrat. De ce nu am înghețat capitalul rusesc, de ce plătim din banii publici șomajul tehnic pentru angajații firmelor rusești? Pentru că n-am avut curajul, cu mici excepții, de a lua decizii radicale. Am vorbit mult, am clamat ca în Cațavencu interesul național, dar în realitate n-am mișcat niciun deget pentru țară. Iar străinii ne-au învățat firea, au înțeles că nu pot pune baze în noi. De aceea am ajuns ca cel mai bun prieten al României să fie Marea Neagră, iar investițiile străine la noi în țară să fie datorate poziției geografice și forței de muncă ieftine, nu ca urmare a lobby-ului românesc,

o necunoscută cel puțin în vremurile moderne".

Gaze și țiței de la ruși

Argumentul șantajului cu gazul natural sau cu țițeiul rusești ar fi putut fi unul dintre cele mai puternice în privința lentorii cu care autoritățile noastre au sprijinit Ucraina.

În fond, e reală teama că poți periclita astfel și mai mult nivelul de trai al românilor într-o perioadă în care deja, din cauza pandemiei, prețurile la energie electrică și gaze naturale au crescut foarte mult, bulversând economia. Deși importurile de gaze naturale din Rusia au crescut constant, în ultimii ani, România are capacitatea să suplinească din producție internă sau chiar din rute de import alternative această materie primă.

La țiței stăm însă mult mai rău: 90% din țițeiul procesat în rafinăriile româ-

DISPUTA privind livrările de armament între statele occidentale nu s-a încheiat

neşti fiind importat din Rusia, fiind fie produs direct în Rusia, fie adus prin Rusia, cum este cazul celui din Kazahstan procesat la rafinăria Petromidia.

Preţul ambelor materii prime este în creştere puternică, existând pericole majore în privinţa aprovizionării pe termen scurt cu această materie primă.

La gazele naturale, Rusia deja a şantajat două state est-europene, Polonia şi Bulgaria, cu oprirea exportului către aceste destinaţii dacă acestea nu se conformează cerinţei Moscovei de a plăti în ruble.

Consultantul în energie Dumitru Chiseliţă nu este convins că eventualele consecinţe în alimentarea cu gaze şi ţiţei rusesc ar fi stat la baza poziţiei ezitante a României în privinţa ajutorării Ucrainei: „E posibil, ca timiditatea României în a ajuta mai consistent Ucraina să fi venit din teama că Rusia ar putea întrerupe exportul de gaze şi ţiţei către România, dar cu siguranţă nu ca primă îngrijorare".

La ţiţei, există deja o rezoluţie a UE pentru interzicerea treptată a importurilor din Rusia până la sfârşitul anului. România poate funcţiona cu două rafinării, Petromidia, deţinută de compania kazahă KazMunaiGaz, şi Brazi, a austriecilor de la OMV, dacă ruşii de la Lukoil decid să închidă rafinăria Petrotel de la Ploieşti.

Şi ruşii şi kazahii aduc ţiţeiul prin portul rusesc Novorsibisk de la Marea Neagră, nefiind clar ce s-ar putea întâmpla dacă Rusia va decide să închidă acest port pentru ţiţeiul exportat de kazahi către ţări din Europa.

Pe fondul renunţării masive la nivelul statelor UE la gazele naturale, ţiţeiul şi cărbunele provenite din Rusia, oficialii europeni anunţă investiţii masive şi un important imbold pentru proiecte energetice alternative cum ar fi turbinele eoliene offshore instalate în largul mării.

Marea Neagră, despre care mulţi oficiali au vorbit în trecut că ar deveni un lac rusesc, etichetă care are alte conotaţii în contextul războiului din Ucraina, are un potenţial uriaş în privinţa producerii de energie din turbine eoliene offshore iar autorităţile române, care au tăcut până acum pe acest subiect, par să fi înţeles importanţa unor asemenea investiţii.

Concluzia unui studiu al Băncii Mondiale este că România şi-ar putea asigura producţia anuală de energie electrică de 13 ori doar din Marea Neagră. Beneficiază de asistenţă tehnică americană în domeniu însă nu este clar în ce măsură se vor scumpi aceste investiţii odată ce Marea Neagră a devenit zonă de război.

FOTO: PROFIMEDIA

Șase tendințe strategice pe care Rusia nu le mai poate opri

Cele 100 de zile de război au adus mutații politice de neimaginat cu doar câteva luni mai înainte.

de **OVIDIU NAHOI**

ESTE ADEVĂRAT, ÎN ULTIMELE săptămâni s-au constatat diferențe de vederi în interiorul taberei occidentale cu privire la condițiile păcii. În același timp, livrările de armament greu către Ucraina continuă și este posibil ca acestea să schimbe cursul confruntării în următoarele săptămâni și luni. Da, Rusia continuă să distrugă și să aducă tot mai multe trupe pe teatrul de război. Dar aceasta nu poate schimba tendințele deja vizibile și care își vor lăsa amprenta asupra mersului lumii, indiferent de evoluțiile de pe terenul de luptă.

Suedia și Finlanda abandonează neutralitatea și cer aderarea la NATO

Este un fapt cu adevărat istoric. Suedia iese dintr-o neutralitate de 200 de ani pentru a se alătura taberei nord-atlantice. În timp ce vecina sa, Finlanda, renunță la politica ambivalentă față de URSS și Rusia, în schimbul căreia și-a menținut sistemul politic și economic liberal, după Cel de-al Doilea Război Mondial.

De facto, cele două națiuni scandinave au fost considerate tot timpul ca fiind parte a lumii occidentale. În același timp, ele s-au mândrit mereu cu neutralitatea și pacifismul lor. Dar atât la Stockholm cât și la Helsinki se discuta de mai mult timp cel puțin despre apropierea de NATO dacă nu chiar despre o aderare propriu-zisă.

Suedia și Finlanda au privit cu foarte multă teamă la creșterea agresivității Rusiei lui Putin. Anexarea Crimeei din 2014 a fost un prim semnal de alarmă, iar cele două guverne au trecut imediat la modernizarea armatelor. Opiniile publice rămâneau, însă, atașate ideii de neutralitate. Până la invadarea Ucrainei, care a răsturnat totul. O schimbare de atitudine atât de bruscă în rândul a două națiuni democratice își găsește cu greu corespondent în istoria modernă. Rusia a reușit.

Danemarca iese din euroscepticism

La 1 iunie, danezii votau, în proporție de 67%, pentru aderarea la Politica de Apărare a Uniunii Europene.

În 1992, danezii s-au opus Tratatului de la Maastricht, care a a transformat Comunitatea Economică Europeană în Uniunea Europeană, planificând, printre altele, apariția monedei comune.

Pentru a permite totuși intrarea în vigoare a Tratatului, danezii au aceptat în cele din urmă un compromis care le oferea mai multe derogări.

În baza lor, Danemarca a respins moneda unică, iar în 2015 s-a opus cooperării europene în domeniul justiției și afacerilor interne.

Acum, danezii au recurs la gestul invers și renunță, din proprie voință, la una dintre excepții, prin aderarea la politica europeană de apărare.

Stat membru al Uniunii Europene din 1972, Danemarca a fost caracterizată, în ultimele două decenii, de un pronunțat euroscepticism dovedind, pe de altă parte, un puternic angajament atlantist.

Iată că, de această dată, Danemarca se alătură unei forme de cooperare militară și strategică din cadrul Uniunii Europene, dând astfel mesajul că apărarea europeană este complementară Alianței Atlantice, nu opusă. Rușii au ajutat la această clarificare.

Polonia revine în tabăra europeană

După ce, la 28 mai, Seimul de la Varșovia a votat desființarea controversatei camere disciplinare, care putea pedepsi sau demite orice magistrat, Comisia Europeană a aprobat – în sfârșit – PNRR-ul polonez. Astfel, este deschisă calea pentru ca Polonia să poată primi cele 35 de miliarde de euro, sub formă de granturi și împrumuturi, sume necesare refacerii economiei după criza sanitară.

Momentul marchează o revenire a Poloniei la masa Europei „frecventabile", iar aceasta nu poate fi desprinsă de războiul de agresiune dus de Rusia împotriva Ucrainei.

Polonia se află în „prima linie" în raport cu războiul, a fost afectată din plin de criza refugiaților și este un sprijinitor puternic al Ucrainei, inclusiv în privința aprovizionării cu echipamente de război sau a facilitării exporturilor.

Este adevărat, la inițiativa unor europarlamentari din grupul Renew Europe, președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen ar putea trece printr-o moțiune de cenzură în urma deciziei de a aproba PNRR-ul Poloniei. Dar decizia strategică este pe masă: Polonia este un aliat puternic al Vestului, în contextul războiului, iar Varșovia este gata să devină mai flexibilă. O evoluție la care puțini se

așteptau în urmă cu câteva luni. Rușii au făcut-o posibilă.

Ungaria, tot mai izolată în Europa: pericolul Articolului 7

În privința relațiilor din interiorul Uniunii Europene, Ungaria se află acum la polul opus în raport cu Polonia. Politica pro-rusă a guvernului lui Viktor Orban i-a exasperat pe cei de la Varșovia, care au văzut în agresiunea declanșată de Kremlin o adevărată amenințare existențială.

S-a rupt astfel – cu zgomot – un parteneriat de lungă durată în centrul Europei, între două guverne iliberale. Și, odată cu venirea la putere a unui guvern liberal în Cehia, am asistat la prăbușirea Grupului Vișegrad (V4), care, din motorul liberalismului în Europa Centrală și de Est, în anii 1990-2000, a devenit simbolul iliberalismului și euroscepticismului, în ultimul deceniu.

În ultimii ani, Ungaria și Polonia s-au sprijinit reciproc în Consiliul European, zădărnicind astfel adoptarea de sancțiuni pentru cele două guverne, din cauza încălcării normelor referitoare la democrație și statul de drept.

Acum, Ungaria nu doar că a rămas singurul stat membru al UE cu PNRR-ul încă blocat la Comisia Europeană, dar împotriva sa a fost declanșat și mecanismul de condiționalitate a fondurilor europene de statul de drept. Budapesta are în față perspectiva sumbră de a nu mai primi niciun cent de la Comisia Europeană.

Mai rău, ruptura de Polonia – pe care vizita la Varșovia a noii președinte ungare Katalin Novak nu a reușit să o repare – poate veni cu ceva și mai rău pentru Budapesta decât tăierea banilor europeni: izolarea în cazul declanșării Articolului 7 din Tratatul UE, care ar putea merge până la pierderea dreptului de vot în Consiliu. În condițiile în care aliații europeni sunt și așa exasperați de atitudinea Budapestei în contextul războiului, ruptura de aliatul polonez poate aduce Ungaria într-o situație limită.

Serbia, lăsată singură până și de vecinii ei

Refuzul Macedoniei de Nord, a Muntenegrului și Bulgariei de a permite survolul pentru aeronava ministrului rus de Externe Serghei Lavrov este extrem de semnificativ.

Nu doar că au zădărnicit vizita programată la Belgrad, în 7 iunie, dar au transmis un mesaj clar: respingem intențiile Kremlinului de a destabiliza Balcanii.

Lavrov plănuia să vină la Belgrad cu un mesaj puternic de susținere a liderului separatist bosniac Milorad Dodik. Pentru Kremlin, declanșarea unui conflict în Balcanii de Vest ar fi un mare avantaj, pentru că ar distrage atenția europenilor de la războiul din Ucraina.

Dar atitudinea agresivă a Moscovei s-a lovit de rezistența a trei mici națiuni și a scos în evidență izolarea Serbiei, singurul aliat din Balcani.

Statele central-asiatice, tot mai reticente față de Kremlin

De la izbucnirea invaziei rusești în Ucraina, mai multe țări din Asia Centrală s-au distanțat de Moscova, arată o recentă analiză a rețelei TV France 24.

De la declanșarea invaziei, Kazahstanul și alte țări din regiune au sugerat prin numeroase gesturi distanțarea lor de puternicul lor aliat și vecin.

Manifestații pro-Ucraina s-au organizat, de exemplu, în Kazahstan, acolo unde adunările publice sunt strict controlate și unde, în decembrie, Rusia a intervenit brutal pentru a pune capăt unei revolte populare.

Uzbekistanul și Kazahstanul au trimis câteva zeci de tone de ajutor umanitar la Kiev, în principal materiale medicale. Ambele țări, care au relații bune cu Ucraina, nu recunosc independența celor două republici autoproclamate Donețk și Luhansk.

Îngrijorări se fac resimțite și în alte republici central-asiatice unde, după invazia rusă, o întrebare persistă: nu cumva, următorul va fi cineva dintre noi?

Un lucru e clar: după 24 februarie, în Asia Centrală, teama a luat locul atitudinii până acum binevoitoare sau măcar ambivalente față de Moscova.

UCRAINA

Putin gândește puțin

Oficialii americani spun că documentele capturate arată că ambițiile de război ale liderului rus - și opțiunile - s-au micșorat

PENTAGONUL A ANUNȚAT LA 13 MAI CĂ secretarul Apărării, Lloyd Austin, a vorbit cu omologul său rus, Serghei Șoigu, pentru prima dată în 84 de zile, cerându-i „o încetare imediată a focului". Convorbirea lui Austin, spun surse guvernamentale americane pentru *Newsweek*, a avut loc după deliberări la nivel înalt la Casa Albă, unde președintele Joe Biden și consilierii săi de securitate națională au discutat despre o nouă evaluare a serviciilor de informații cu privire la războiul Rusiei și despre implicațiile anunțului că Finlanda și Suedia vor solicita aderarea la NATO.

„Există un sentiment general tot mai puternic că Putin este într-adevăr încolțit, nu doar în Ucraina, unde armata sa eșuează, ci și în fața unei amenințări existențiale din partea Europei, acum și mai unită din cauza pașilor săi greșiți", spune un înalt oficial american din serviciile de informații care a fost implicat în deliberări.

Serviciile secrete americane cred acum, pe baza unor noi planuri de război și documente capturate, că, în ciuda declarațiilor anterioare, Rusia a renunțat acum la orice plan măreț de a cuceri tot sudul Ucrainei. „Odessa (al treilea oraș ca mărime din Ucraina) este în siguranță în fața armatei lui Putin și în fața unei eventuale debarcări de coastă", spune oficialul de informații care a lucrat la reevaluare. „Rușii par să fi abandonat ideea de a avansa spre Mikolaiv", adaugă oficialul, în timp ce eforturile ofensive pe malul vestic al Niprului au fost încetinite de apărarea ucraineană și de omniprezentele probleme logistice.

„Este vorba numai de artilerie și rachete tot timpul", spune oficialul, remarcând că războiul s-a transformat într-un prim război mondial mai modern, cu linii de front în mare parte statice. Oficialul spune că forțele ucrainene au împins forțele terestre ruse departe de Harkov, al doilea oraș ca mărime din Ucraina, apropiindu-se de granița cu Rusia.

În ciuda unor progrese lente ale trupelor ruse în zona nordică a Donbasului, în rest totul este blocat, spune oficialul. „Chiar și atunci când sosesc întăriri rusești, acestea vin pe bucăți, în unități de 600-700 de soldați care au fost puse laolaltă, în conglomerate ciudate de forțe fără o relație reală cu cartierul lor general superior și cu puțin spirit de luptă. Între timp, unitățile ucrainene au în continuare un moral ridicat și o comandă și control excelente și se întăresc". Ca exemplu, oficialul indică Brigada me-

de **WILLIAM M. ARKIN**

Ilustrație de ALEX FINE

canizată 58 ucraineană, care se deplasează dinspre nord. „Lucrurile pur și simplu nu arată bine pentru Rusia", spune oficialul. „Atacurile aeriene și cu rachete asupra nodurilor de căi ferate și asupra aerodromurilor au demonstrat disperarea Moscovei de a tăia căile de acces pentru noile arme occidentale. Și, totuși, acestea sosesc".

„Administrația recunoaște acum pericolul unei victorii ucrainene", spune un al doilea oficial american. „Acum nu este vorba doar de victoria pe câmpul de luptă. Este vorba de transformarea Ucrainei într-o armată occidentală, de o altă extindere a NATO, de declarația lui Austin că Rusia însăși este ținta indirectă a Statelor Unite".

Oficialul, care lucrează la Pentagon, urmărește îndeaproape războiul din Ucraina și a cerut anonimatul pentru a putea vorbi despre chestiuni sensibile.

„Ezit să vorbesc despre arme nucleare", spune oficialul, „dar cu siguranță Putin ar putea căuta căi de escaladare, constatând că are puține. A pierdut deja aproape un sfert din întreaga sa armată".

În discuția sa cu ministrul rus al Apărării, Austin a îndemnat la îmbunătățirea liniilor de comunicare cu Moscova, chiar și numai la nivel militar, pentru a evita accidentele și neînțelegerile, potrivit Pentagonului. „Un exercițiu nuclear care a implicat rachete Iskander la 5 mai i-a speriat pe mulți oameni din guvern", spune cel de-al doilea oficial. „Nu pot spune că Austin și Șoigu au discutat în mod explicit despre armele nucleare, dar faptul că se înțeleg bine acum este cu siguranță un semn că se revine asupra amenințărilor anterioare".

Ambii oficiali sunt de acord că îndemnul la o încetare imediată a focului reprezintă o mică schimbare de direcție pentru Administrația Biden. SUA nu au fost implicate în nicio negociere, nu au deschis un canal de legătură cu Rusia și chiar au fost rezervate cu privire la un rezultat politic. „Nu există nicio îndoială că Washingtonul a început să evalueze posibilitățile de a distruge întreaga Rusie", spune primul oficial. „Acum, nu mai sunt atât de siguri".

Apelul lui Austin la Moscova urmează unei agitații în Europa care indică, de asemenea, un efort reînnoit de a găsi o soluție diplomatică. La 13 mai, președintele rus, Vladimir Putin, a avut, de asemenea, o convorbire telefonică de 75 de minute cu cancelarul german, Olaf Scholz, prima lor conversație în ultimele săptămâni. Potrivit Guvernului german, Scholz a îndemnat la „cea mai rapidă încetare a focului" și a menționat criza alimentară iminentă generată de război. Scholz i-a cerut lui Putin să „îmbunătățească rapid situația umanitară de pe teren și să facă progrese în căutarea unei soluții diplomatice la conflict cât mai curând posibil", a precizat Guvernul german într-un comunicat.

Conversația lui Scholz a urmat unei convorbiri telefonice private pe care acesta a avut-o cu președintele ucrainean, Volodimir Zelenski, la 11 mai, în care a discutat chestiuni de diplomație.

Kremlinul afirmă că liderii rus și german au discutat despre „procesul negocierilor ruso-ucrainene". Putin s-a plâns că discuțiile sunt „în esență blocate de Kiev", un semnal că o terță parte, cum ar fi Germania, ar putea juca un rol în încetarea luptelor. Scholz și Putin au convenit să continue discuția „prin diverse canale".

La 12 mai, Moscova a calificat anunțul Finlandei că va solicita statutul de membru cu drepturi depline al NATO drept „o mișcare ostilă", amenințând cu represalii, inclusiv „măsuri tehnico-militare" nespecificate. De asemenea, Turcia, membră a NATO, a pus sub semnul întrebării aderarea Finlandei și Suediei la Alianță, susținând că cele două țări „adăpostesc teroriști kurzi". Turcia a găzduit, de asemenea, discuții între Rusia și Ucraina, iar Guvernul turc a încercat să faciliteze o soluție diplomatică la război.

„Criza Ucrainei s-a agravat în ciuda tuturor eforturilor noastre", a declarat purtătorul de cuvânt oficial al președinției turce, Ibrahim Kalin, pentru ziarul *Türkiye*. „Greșelile reciproce, căutarea unui nou echilibru de forțe și câștigurile pe termen scurt promit pierderi strategice pe termen lung".

CĂDERE
Rămășițele unei rachete rusești căzute pe o stradă din micul sat Kukhari, la 100 km nord-est de Kiev.

FOTO: MAXYM MARUSENKO/GETTY

William M. Arkin *scrie frecvent despre securitatea națională. Pe Twitter: @warkin*

INTERVIUL *NEWSWEEK*

„Divizarea lumii este inevitabilă“

Țările trebuie să aleagă dacă să se alinieze cu autocrațiile sau democrațiile, spune un fost secretar general al NATO

de **TOM O'CONNOR**

ANDERS RASMUSSEN

FOTO: GIORGIO COSULICH/GETTY

LA DOUĂ LUNI DE LA DECLANȘAREA celui mai mare război din Europa ultimelor decenii, *Newsweek* s-a întâlnit cu fostul secretar general al NATO, Anders Fogh Rasmussen, pentru a discuta o gamă largă de subiecte, deoarece alianța, pe care a condus-o în timpul incursiunii inițiale a Rusiei în Ucraina, în urmă cu opt ani, ia măsuri fără precedent împotriva Moscovei, în urma actualei invazii pe scară largă. Rasmussen consideră că democrațiile de pe tot globul trebuie să formeze o coaliție pentru a învinge un bloc rival în creștere, dominat de puteri autocratice.

Înainte de a conduce NATO, din august 2009 până în 2014, Rasmussen a ocupat funcția de prim-ministru al țării sale natale, Danemarca.

Astăzi, el conduce Fundația Alianța Democrațiilor, o organizație pe care a fondat-o în 2017, cu scopul de a consolida natura democratică a națiunilor, precum și legăturile dintre ele.

Rasmussen consideră că acest obiectiv este mai important decât oricând, într-un moment în care Rusia poartă un război deschis împotriva unei țări care încearcă să se alăture NATO. În plus, China în ascensiune prezintă o nouă provocare pentru aspirațiile occidentale în regiunea Asia-Pacific și nu numai.

Și, odată cu creșterea tensiunilor între două blocuri geopolitice emergente, el afirmă, de asemenea, că legăturile economice, care au servit de mult timp ca motivație pentru pacea mondială, ar putea fi în curând tensionate până la colapsul total.

Fostul șef NATO susține că împărțirea comunității internaționale într-o tabără democratică și o tabără autocratică nu numai că va domina viitorul geopoliticii în anii următori, ci va juca și un rol principal în definirea ordinii mondiale.

În faţa războiului Rusiei din Ucraina, observăm o unitate substanţială între ţările occidentale, în special Statele Unite, NATO şi Uniunea Europeană, în ceea ce priveşte aplicarea sancţiunilor şi a altor măsuri. Va dura această unitate, mai ales având în vedere efectele economice diferite asupra fiecărei ţări în parte?

Da, într-adevăr, această unitate va fi contestată. Şi vor exista o mulţime de încercări de a despărţi SUA şi ţările din Europa. Dar concluzia mea este că va dura. Vom rezista tuturor încercărilor de a ne separa.

Permiteţi-mi să iau energia ca exemplu. Prin reducerea exporturilor către Polonia şi Bulgaria, [preşedintele rus, Vladimir - n.red.] Putin a demonstrat întregii Europe că intenţia lui este să folosească energia ca armă. Aşa că propriile sale acte provoacă acum această întărire a unităţii şi solidarităţii în Europa. Cred că sub presiunea [continuă] a agresiunii ruse, această unitate va dura.

Sunt sigur că aceasta este speranţa multor oameni, inclusiv a preşedintelui american Joe Biden, care se confruntă cu cote slabe de aprobare acasă, când vine vorba de percepţiile asupra conducerii şi administraţiei sale. Cum aţi evalua performanţa lui Biden de până acum în politica externă?

Există adesea o discrepanţă între viziunea celor din afara ţării şi punctul de vedere al populaţiei când vine vorba de conducere politică. Privit dintr-o perspectivă europeană, Biden s-a descurcat destul de bine. Nu în ultimul rând, datorită conducerii sale, am creat şi menţinut o unitate şi o solidaritate fără precedent peste Atlantic. Nu am nicio plângere cu privire la performanţa lui în acest sens.

În plus, şi-a spus părerea de câteva ori. Ultima dată a fost un discurs în Polonia, unde a vorbit liber, dincolo de ce avea scris pe hârtie, şi a vorbit profund din inimă.

În Europa, considerăm revigorant acest lucru. Oamenii simt că, pe lângă faptul că este un lider profesionist, este şi o fiinţă umană, care a vrut doar să-şi spună părerea, aşa cum a făcut anterior în Taiwan, când a precizat că ar fi dispus să apere Taiwanul dacă China ar ataca.

Departamentul de Stat şi diplomaţii au fost foarte rapizi şi dornici să nuanţeze declaraţiile sale. Dar preşedintele şi-a spus părerea şi în Europa, iar asta ni se pare destul de revigorant.

„Dacă America se retrage, va lăsa în urmă un vid care va fi umplut de băieții răi“

Este Europa îngrijorată de modul în care situaţia politică internă din SUA, cu viitoarele alegeri intermediare şi viitoarele alegeri prezidenţiale din 2024, ar putea afecta alianţa transatlantică?

FRONT UNIC
O demonstraţie de solidaritate în Polonia (sus). Un militar ucrainean ajută un copil strămutat în afara Kievului

Absolut. Urmărim evoluţiile foarte, foarte îndeaproape. Alegerile intermediare ar putea duce la o întărire a izolaţionismului în SUA, o lipsă de voinţă şi capacitate de a ajuta în Ucraina şi a interveni în alte puncte fierbinţi din lume, iar asta va fi văzută ca o slăbire a alianţei creată acum de facto între democraţiile lumii.

Cu alte cuvinte, este posibil ca [fostul preşedinte Donald] să fi plecat, dar dacă Trumpismul este încă acolo, atunci avem o problemă.

Avem nevoie de o conducere globală americană hotărâtă. Dacă nu este acolo, dacă America se retrage, va lăsa în urmă un vid care va fi umplut de băieţii răi. Apreciem foarte mult declaraţia lui Biden că America s-a întors. Şi, în special, apreciem că acest lucru a fost demonstrat şi în termeni concreţi cu Ucraina.

Sper, indiferent de rezultatul alegerilor intermediare, că această linie va fi menţinută în Congres într-o manieră

FOTO: BEATA ZAWRZEL/GETTY

bipartizană. [Ceea ce] dă speranță, [este că] până acum, politicile față de Ucraina și Rusia și, de asemenea, față de China, se bazează pe un sprijin bipartizan larg în Congres.

SUA nu este singurul loc în care forțele de extremă dreaptă caută să preia controlul asupra guvernului, așa cum am văzut recent la alegerile prezidențiale din Franța. Există îngrijorarea că aceste elemente vor continua să încerce să preia puterea și poate chiar să profite de conflictul din Ucraina pentru a face acest lucru?

Da, dar este o întrebare teoretică, pentru că acțiunile lui Putin sunt atât de îngrozitoare, încât, de fapt, extrema dreaptă a fost slăbită în toată Europa.

Cazul Franței este particular. Nu numai [Marine] Le Pen și extrema dreaptă, ci și [Jean-Luc] Mélenchon și extrema stângă au fost consolidate. Nu are nimic de-a face cu Putin. Pentru că, în Franța, mulți oameni, în special în zonele rurale, se simt abandonați și votează cu dreapta sau stânga extremă, vor să dreneze mlaștina, ca să spunem așa. Este o revoltă față de elita din Paris. În acest sens, nu este doar o mișcare de extremă dreaptă, ci se vede și la extrema stângă. Cred că aceste evoluții au întărit de fapt UE.

În acest sens, Brexitul a consolidat unitatea în cadrul Uniunii Europene. Nu există nicio discuție serioasă, în nicio țară din UE, despre ieșirea din Uniunea Europeană, pentru că nimeni nu vrea să se repete experiența Londrei. Deci Brexitul, comportamentul lui Putin etc. au oprit de fapt toate acele discuții și, de fapt, au întărit Uniunea Europeană.

„Divizarea lumii în două tabere, una autocratică și una democratică, este inevitabilă“

O altă regiune critică, care va decide viitorul ordinii mondiale este Asia-Pacific. Acolo vedem tensiuni când vine vorba de China și Taiwan, tensiuni pe care aliații SUA, Japonia și Coreea de Sud, le au cu China și, de asemenea, acum cu Rusia, pentru că Japonia are graniță cu Rusia. Aceste țări devin mai vocale cu privire la opoziția lor față de Rusia și China. Cum afectează conflictul din Ucraina această regiune când vine vorba de eforturile puterilor occidentale de a promova democrația?

Conflictul din Ucraina va afecta geopolitica Asia-Pacific în multe privințe.

Să începem cu China. China nu se simte confortabil cu atacul rusesc asupra Ucrainei. China nu a recunoscut niciodată oficial anexarea ilegală a Crimeei la Federația Rusă. Și, cu două săptămâni înainte de atacul rusesc asupra Ucrainei, ministrul chinez de Externe a declarat, la Conferința de securita-

te de la München, că este un principiu de bază al politicii externe chineze să respecte suveranitatea şi integritatea teritorială a tuturor ţărilor şi a subliniat „inclusiv a Ucrainei". Deci încearcă să găsească echilibrul potrivit.

În relaţia China-Taiwan, acest lucru va avea, de asemenea, un impact, deoarece [preşedintele chinez] Xi Jinping a văzut acum cum poate şi va reacţiona Occidentul dacă suntem presaţi sau atacaţi de autocraţi. El a văzut o unitate occidentală fără precedent şi în ceea ce priveşte asistenţa militară. Aşadar, cred că, în mod paradoxal, atacul Rusiei împotriva Ucrainei a amânat momentul unui posibil atac chinez asupra Taiwanului, în afară de faptul că din punct de vedere geografic, militar şi tehnic, este o operaţiune foarte complicată. Din punct de vedere geopolitic, impactul major pe termen scurt este că a amânat momentul unui atac chinez împotriva Taiwanului.

India este un alt jucător interesant, care încearcă de asemenea să găsească echilibrul corect, deoarece India vede toată geopolitica prin prisma problemei lor cu China. Acesta este motivul pentru care India a cultivat de mulţi ani o relaţie puternică cu Rusia, când vine vorba de achiziţionarea de arme din Rusia.

Dar, în acelaşi timp, India vrea să consolideze relaţia cu SUA, când vine vorba de securitate. Cel mai concret exemplu este Quad-ul, cooperarea de securitate indo-pacifică dintre SUA, Australia, Japonia şi India, pe care India vrea să o consolideze.

Este o provocare pentru India să găsească echilibrul potrivit. Cum am putea schimba acest calcul? Consider India ca aparţinând taberei democratice din lume, aşa că eu cred că ar trebui să oferim Indiei câteva şanse şi posibilităţi de a înlocui livrările de arme din Rusia cu arme din SUA. Aşa vom trage treptat India în tabără noastră.

PREŞEDINTELE RUS
Vladimir Putin rămâne pe poziţii.

Pe termen scurt, veţi vedea o divizare în lume între două tabere: tabăra democratică şi tabăra autocratică. Tabăra autocratică s-a exprimat în documentul Xi Jinping-Putin, care a fost emis la începutul Jocurilor Olimpice de iarnă de la Beijing. Îl numesc manifestul autocraţilor, un angajament de a schimba ordinea mondială cu scopul de a diminua rolul SUA şi al aliaţilor săi. În acelaşi timp, Biden a încercat să creeze, ca să spunem aşa, o alianţă de democraţii reprezentând 60% din economia globală.

În următorii ani, veţi vedea o divizare în lume între aceste două tabere şi o mai puţină interacţiune economică [între ele]. Multe companii îşi revizuiesc deja lanţurile de aprovizionare. Deci avem un interes clar să ne asigurăm că India, cea mai populată democraţie din lume, aparţine taberei democratice.

Există o mulţime de ţări care se încadrează undeva la mijlocul acestei diviziuni, ţări cu care SUA şi Occidentul fac afaceri extinse. Care este strategia de colaborare cu aceste ţări, în special cu cele cu monarhi sau politicieni care sunt la putere de o lungă perioadă de timp? Există vreo modalitate de a face din ţările lor nişte democraţii sau trebuie doar să ne asigurăm că nu întăresc legăturile cu tabăra autocratică?

Este o întrebare cheie. Evident situaţia nu poate fi descrisă doar în alb şi negru. Am încercat să o descriu ca pe o luptă între două tabere. Şi, aveţi dreptate, între ele, avem ţări cu un istoric democratic îndoielnic. Cred că ar trebui să le considerăm nu ca parte integrantă a alianţei noastre de democraţii, ci ca ţări cu care am putea negocia.

De exemplu, în Orientul Mijlociu, avem state din Golf care ne-ar putea asigura aprovizionarea cu energie într-o situaţie critică, în care vom întrerupe complet legăturile economice cu Rusia şi nu vom mai importa petrol şi gaze din Rusia. Apoi, cel puţin pe termen scurt, vom avea nevoie de provizii suplimentare din Qatar, din Emiratele Arabe Unite. Şi, deşi nu sunt democraţii, atunci va trebui să cooperăm. Eu le-aş considera, sincer, autocraţii. Dar în [acel] grup, există unii care tind să-i susţină pe autocraţi şi alţii care tind să susţină tabăra democratică.

Odată cu apariţia acestor două tabere în lume şi tensiunile în creştere şi, probabil, odată cu dispariţia integrării economice între ele, ar trebui să ne aşteptăm la o confruntare mai directă între naţiuni sau la un efort mai lent, în stilul Războiului Rece, de a limita influenţa celuilalt? Cum arată acest viitor când vine vorba de dinamica dintre aceste două tabere? Este războiul inevitabil? Mai este posibilă diplomaţia?

Ambele posibilităţi există. Ar trebui să dăm întotdeauna o şansă diplomaţiei. Şi, deocamdată, aş exclude un război. Avertismentul meu este că am văzut cât de nemilos este preşedintele Putin, aşa că nu putem exclude nimic, ambele opţiuni sunt pe masă.

Teoria mea, bazată pe experienţa isto-

FOTO DE SUS: MIKHAIL KLIMENTYEV/AFP/GETTY; OMAR MARQUES/GETTY

rică, este că cel mai bun instrument de a contracara autocrațiile este o poziție fermă, unitate, determinare. Pe termen scurt, cred că această împărțire a lumii în două tabere, o tabără autocratică și democratică, este inevitabilă. Dar noi reprezentăm cea mai puternică forță economică, cea mai puternică forță militară și, în opinia mea, cea mai bună ofertă, care atrage indivizii de pe tot globul, deoarece cred că dorința de libertate individuală, dreptul de a-ți determina destinul și viața personală, sunt lucruri fundamentale, globale. Există în toți oamenii. Așadar, cred că, la fel ca în timpul Războiului Rece, avem cea mai bună ofertă pentru oameni.

Dacă lumea democratică poate rămâne unită, atunci vom învinge și noi și sperăm să-i convingem pe autocrați că a coopera constructiv este mai bine decât a ne confrunta distructiv.

Această alianță a democrațiilor ar trebui să includă și acorduri comerciale, relații economice mai puternice între democrațiile lumii și cooperare militară. Multe companii își revizuiesc acum lanțurile de aprovizionare, astfel China va plăti un preț pentru toate acestea. Companiile se vor retrage din China. Își vor localiza producția în țări învecinate, țări mai democratice din Asia sau chiar în apropiere de SUA și Mexic, sau în Europa de Est.

Cred că veți vedea mai puține interacțiuni economice pe termen scurt între aceste două tabere, dar este o fază inevitabilă. Trebuie să trecem prin această etapă a istoriei noastre înainte ca autocrații să realizeze că este mai bine să colaboreze cu noi. Și acum, în Rusia, de exemplu, ați văzut amenințări la adresa companiilor care au vrut să se retragă, intenția de a le naționaliza activele și, evident, companiile se vor gândi acum de două ori înainte să investească în Rusia. Cred că, în viitor, companiile vor trebui să aleagă între tabăra democratică și tabăra autocratică. Afacerile nu sunt doar afaceri, ci și politică.

„Cel mai bun instrument pentru a contracara autocrațiile este o poziție fermă, unitate, determinare“

ÎN AFARA SCENARIULUI
Joe Biden a fost criticat în SUA pentru remarci improvizate în timpul unui discurs din martie în Polonia, dar Rasmussen spune: „În Europa ni se pare revigorant“.

➤ **Tom O'Connor** *este un scriitor senior la* Newsweek *care acoperă politica externă. Urmărește-l pe Twitter @ShaolinTom.*

RĂFUIALĂ

O SERIE DE NOI LEGI ÎN EUROPA ȘI ÎN STATELE UNITE PREFIGUREAZĂ CEEA CE SE VA ÎNTÂMPLA ÎN VIITOR: AR PUTEA FI SFÂRȘITUL DOMINAȚIEI GOOGLE, FACEBOOK ȘI AMAZON.

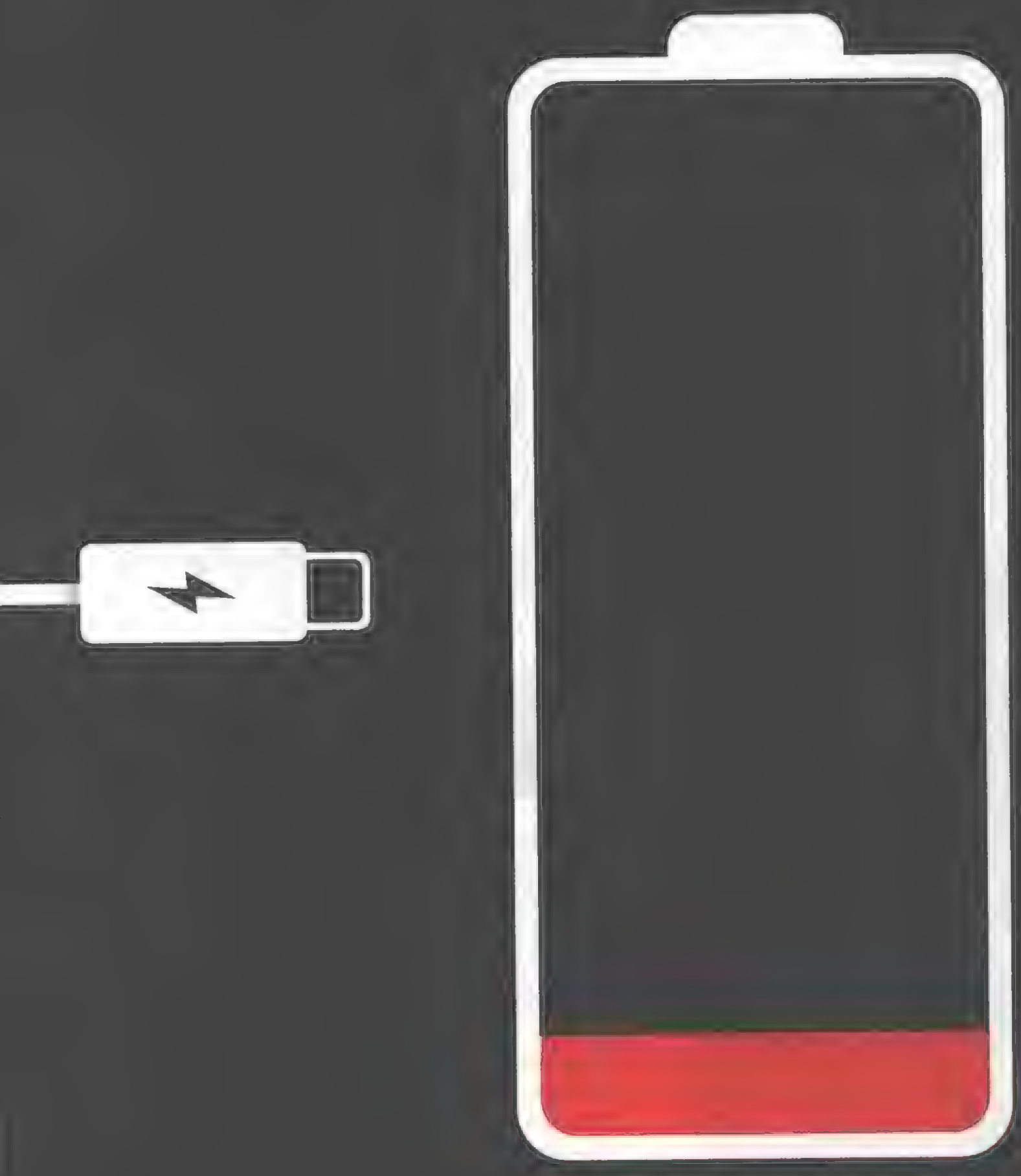

ÎN FEBRUARIE, COMPANIA CUNOSCUTĂ anterior sub numele de Facebook a pierdut 232 de miliarde de dolari din valoarea de pe piața bursieră - cea mai mare pierdere suferită vreodată de o companie americană într-o singură zi, o prăbușire egală cu valorile de piață combinate ale Netflix și Fedex. Până la sfârșitul lunii aprilie, acțiunile pierduseră încă o cincime din valoare.

Meta Platforms, așa cum este cunoscută acum în mod oficial compania, nu poate decât să își dorească ca o bătaie brutală la bursă să fie singura sa problemă. Meta se confruntă cu amenințări serioase pe mai multe fronturi, iar oricare dintre ele s-ar putea dovedi existențială. Pentru prima dată în istoria sa de 18 ani, numărul de persoane care folosesc rețeaua socială Facebook, care odinioară părea unică, este în scădere. Măsurile de protecție a confidențialității adăugate anul trecut de Apple la software-ul telefoanelor sale afectează activitatea publicitară de bază a Facebook, care depinde de urmărirea activităților utilizatorilor. Iar piața importantă a tinerilor evită Facebook în favoarea TikTok. Meta se confruntă, de asemenea, cu un nivel descurajator de furie, care se răsfrânge asupra restului Big Tech - adică Google, Amazon, Apple și Microsoft. Acești giganți din domeniul tehnologiei și Meta se confruntă cu o examinare atentă din partea autorităților de reglementare și a legiuitorilor, atât în SUA, cât și în Europa. Și cu toții sunt obiectul unui resentiment tot mai intens din partea publicului. Un semn al vremurilor: Un candidat democrat la Congresul din Virginia, Andy Parker, și-a bazat campania, până la retragerea sa la mijlocul lunii aprilie, aproape în întregime pe o platformă limitată, ce elimină comportamentele negative online.

LIDER LA PIERDERI
Meta se confruntă cu amenințări serioase pe mai multe fronturi, oricare dintre acestea putându-se dovedi existențială. Mai jos: Mark Zuckerberg este convocat de Senatul SUA. Jos: Acțiunile Meta se prăbușesc.

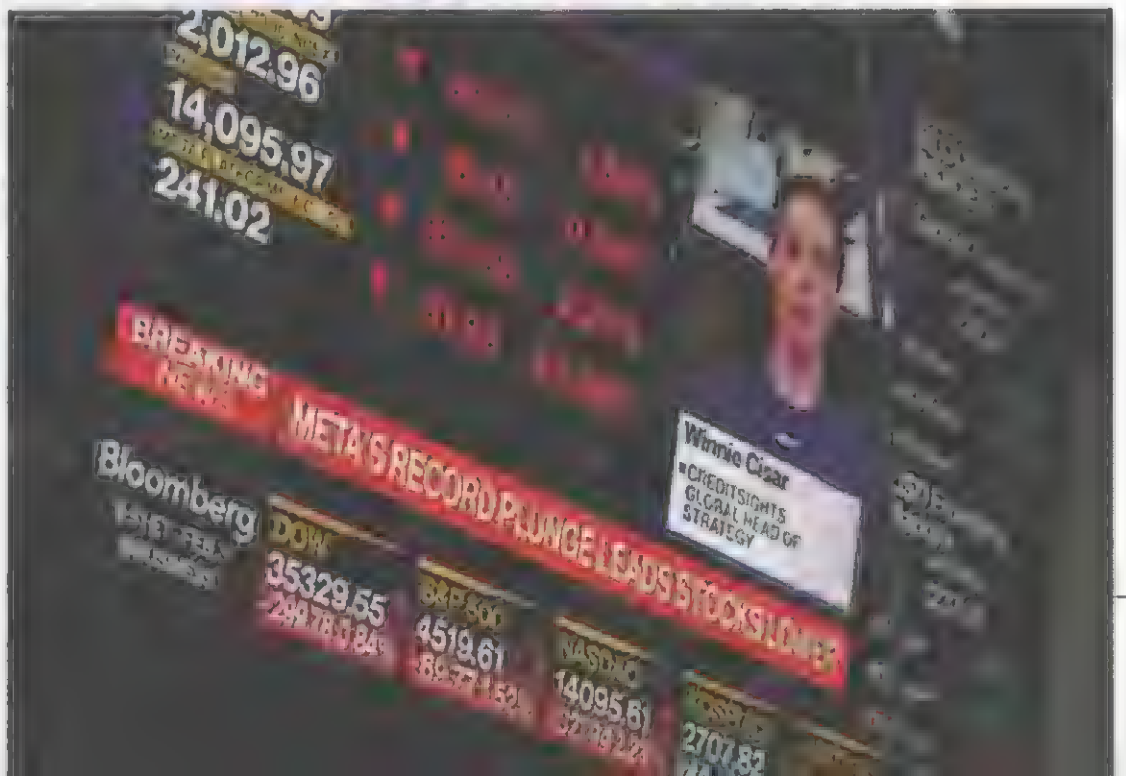

Guvernele din SUA și Europa au decis, în esență, că nu doresc ca o mână de companii tehnologice gigantice, care nu răspund în fața nimănui în afară de acționari, să conducă acțiunile cetățenilor lor și să modeleze viziunea colectivă asupra lumii, totul în scopul de a acumula averi uriașe. Legiuitorii și autoritățile de reglementare de pe ambele maluri ale Atlanticului se confruntă acum cu giganții digitali în ceea ce se prefigurează a fi o versiune modernă a luptelor antitrust masive din secolul XX cu Standard Oil și AT&T.

La sfârșitul lunii aprilie, Uniunea Europeană și-a triplat reglementările dure, anti-Big-Tech, adoptând Actul privind serviciile digitale, o serie de legi care ar obliga giganții din domeniul tehnologiei să controleze dezinformarea, conținutul ilegal și publicitatea înșelătoare mult mai agresiv decât au făcut-o în trecut. În SUA, autoritățile de reglementare, procurorii generali și membrii Congresului din ambele tabere se aliniază pentru a lua măsuri împotriva Meta pentru problemele sale de gestionare a confidențialității, dezinformării și cenzurii, precum și pentru comportamentul online abuziv și prădător.

„OAMENII VORBESC DESPRE FACEBOOK CA ȘI

Poate mai mult decât orice altceva, dimensiunea, influența și bogăția acestor companii generează îngrijorări. „Există o înțelegere din ce în ce mai mare a faptului că această concentrare de putere și de întreprinderi este rea pentru noi toți", spune Chuck Collins, cercetător senior la Institute for Policy Studies, un think tank progresist din Washington, D.C.

Dacă vor avea succes, eforturile de a limita puterea acestor firme vor schimba lumea așa cum o cunoaștem. Aceasta va însemna fie reducerea dependenței noastre de instrumentele digitale pe care aceste companii le-au creat și pe care le oferă în mare parte gratuit, fie deschi-

FOTO. DE SUS: ANDREW HARRER/BLOOMBERG/GETTY; MICHAEL NAGLE/BLOOMBERG/GETTY

FOTO: KALI NINE/GETTY

derea concurenței către noi companii de tehnologie care nu sunt atât de dispuse să invadeze viața privată, să transmită dezinformări, să inunde cu publicitate și să sprijine cele mai rele comportamente ale noastre.

Rezultatele se vor răsfrânge asupra vieților noastre în moduri pe care nimeni nu le poate prezice. Serviciile gratuite de care am ajuns să depindem pentru a căuta informații, pentru a păstra legătura cu prietenii, pentru a naviga pe străzi, pentru a primi bunuri la ușă și pentru a avea la îndemână orice, de la servicii bancare la servicii de transport în comun, ar putea deveni mai scumpe sau mai puțin convenabile - sau ar putea dispărea cu totul. Sau poate că, așa cum s-a întâmplat cu Standard Oil și AT&T, vom intra într-o epocă de aur a concurenței, care ne va oferi mai multe opțiuni, produse mai bune și costuri mai mici, respectând în același timp viața privată.

Big Tech se confruntă cu o reglare de conturi. Nu va cădea fără luptă, dar s-ar putea să nu poată face prea multe pentru a opri reacția în lanț.

Clubul trilionarilor

Big Tech se învârte în jurul bogăției, pur și simplu. În 2021, în timp ce lumea se lupta cu o pandemie în creștere, Meta, Google, Amazon, Apple și Microsoft - Big Tech Five - s-au bucurat de venituri în creștere. Împreună au încasat mult peste 1.200 de miliarde de dolari, cel mai mare venit pe care l-au câștigat vreodată, și cu aproape 200 de miliarde de dolari mai mult decât în 2020, care a fost la rândul său un an record.

Chiar și Meta, în ciuda tuturor loviturilor pe care le primesc reputația și acțiunile sale, stă bine. Anul trecut a încasat 86 de miliarde de dolari. Scăderea recentă a numărului de utilizatori zilnici este exagerată comparativ cu totalul de două miliarde de utilizatori pe zi. Numărul lunar de utilizatori, care este atent urmărit de agenții de publicitate, este în continuare în creștere.

„Oamenii vorbesc despre Facebook ca și cum ar fi pe cale să devină următorul MySpace sau Yahoo", spune Daniel Salmon, un analist care urmărește Meta pen-

EMOJI ÎNCRUNTAT

Meta și-a stopat propriile cercetări care arată că Instagram dăunează sănătății mintale a adolescenților. Nu e de mirare că părinții sunt furioși. Deasupra: copiii performează pentru aplicații.

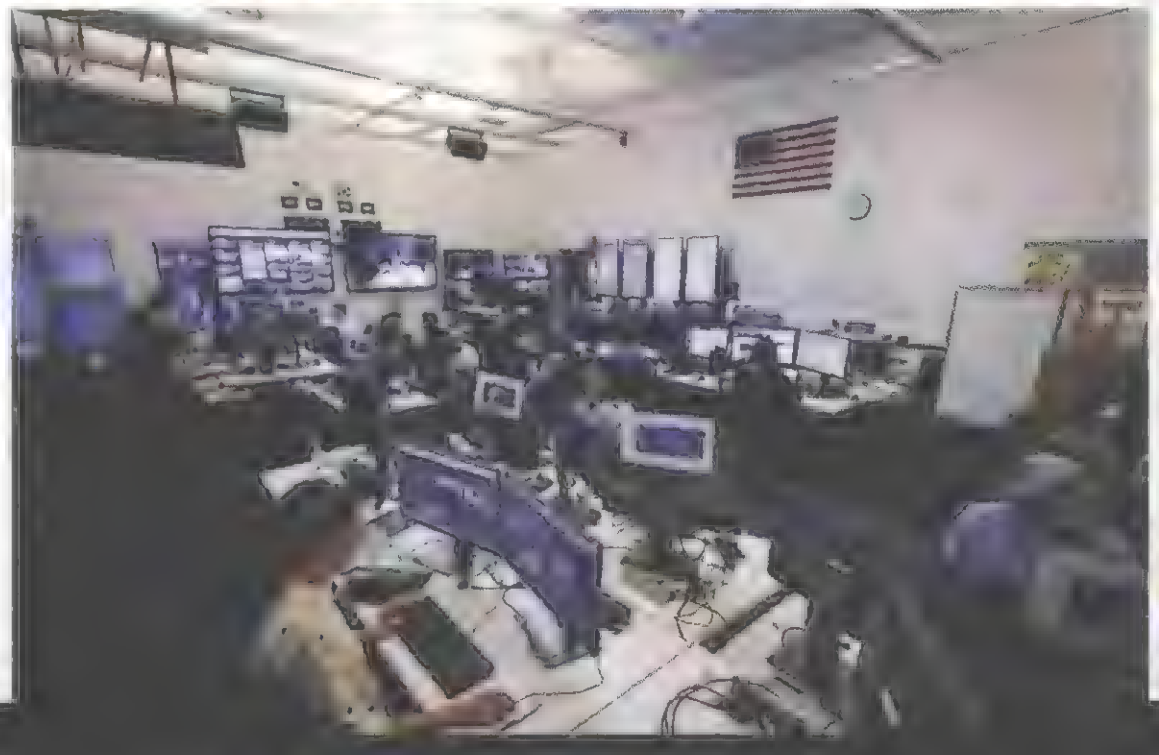

„EXISTĂ O ÎNȚELEGERE DIN CE ÎN CE MAI CLARĂ A FAPTULUI CĂ ACEASTĂ CO

tru BMO Capital Markets, referindu-se la două companii tehnologice cândva dominante care au devenit insignifiante. „Dar nu cred că se va întâmpla asta".

Mai mult, eforturile Meta de a domina viitorul „metaversului" în faza incipientă a realității virtuale (VR) - în care utilizatorii care poartă ochelari de protecție explorează, se joacă, învață, fac cumpărături și se întâlnesc în spații 3D - încep să dea roade. Ochelarii VR Quest de la Meta au acaparat aproape jumătate din piață; magazinul său de software Quest a atins vânzări de un miliard de dolari de la debutul său în 2020; iar platforma sa online metaverse a crescut de 10 ori în ultimele trei luni, ajungând la 300.000 de utilizatori.

Meta și ceilalți membri ai clubului de ultraelită al titanilor din tehnologie luptă din greu pentru o și mai mare dominație. Aceștia cheltuiesc sute de miliarde de dolari pentru a adăuga noi facilități, a extinde liniile de produse și a cumpăra companii mai mici. Numai acești cinci giganți din domeniul tehnologiei reprezintă aproape unul din 10 dolari investiți de întreprinderile din SUA.

Acest succes și această ambiție ar putea fi privite mai favorabil dacă o parte semnificativă din bogăția enormă pe care o generează aceste companii ar fi transmisă lucrătorilor sub forma unor salarii ridicate. Dar câștigurile excepționale tind să îmbogățească un mic grup de investitori și de lucrători cu cunoștințe în domeniul tehnologiei din Silicon Valley și Seattle, mai degrabă decât pe muncitorii din fabricile care produc iPhone-uri sau pe cei care lucrează în camioanele de livrare și depozitele Amazon. Nu este o coincidență faptul că formidabilul sindicat Teamsters își pune toată greutatea în spatele unui efort de sindicalizare a lucrătorilor Amazon - și câștigă teren. La 1 aprilie, unitatea Amazon din Staten Island, N.Y., a devenit prima ai cărei lucrători au votat în acest sens. Organizatorii sindicatului spun că urmăresc creșterea salariilor orare de la aproape 16 dolari la 30 de dolari.

De asemenea, ar putea fi de ajutor dacă cele cinci mari companii de tehnologie ar continua să fie perturbatorii îndrăzneți ai industriilor obosite, așa cum au fost odată. Dar, în ultima vreme, s-au transformat în ceea ce economiștii numesc „extractori de chirii", colectând un flux continuu de bani, practic asigurat, oferind doar îmbunătățiri minore ale produselor lor. iPhone și sistemul de operare Windows au reprezentat cândva îmbunătățiri

FOTO: ÎN SENSUL ACELOR DE CEAS, DIN STÂNGA SUS: SAM HALL/BLOOMBERG/GETTY, JOAN CROS/GETTY

CENTRARE DE PUTERE ESTE REA PENTRU NOI CEILALȚI"

meteorice în tehnologie, dar iPhone 13 sau Windows 11 abia dacă se disting de predecesorii lor.

„Experiențele pe care ni le oferă nu mai sunt atât de grozave", spune Maritza Johnson, care conduce Centrul pentru Societatea Civilă Digitală de la Universitatea din San Diego. „Este mai greu să fii entuziasmat de ele".

Ne putetm entuziasma mai ușor însă de modul în care Big Tech - și, în special, Facebook și Google - au transformat ceea ce știu despre utilizatorii lor într-un venit masiv de dolari din publicitate. Timp de ani de zile, utilizatorii păreau să nu acorde prea multă atenție acestor incursiuni în viața privată online, dar acum îngrijorarea este în creștere.

Meta, de exemplu, a fost criticată pentru că a urmărit utilizatorii, a aflat pe ce fac click și ce văd online. Compania dispune de o serie de instrumente de colectare a datelor care acoperă întreaga rețea web, inclusiv telefoanele și alte dispozitive mobile. Printr-o rețea vastă de parteneriate de afaceri, Meta primește acum date de la peste opt milioane de site-uri web care descriu activitățile utilizatorilor Facebook care vizitează site-urile respective. Printre site-urile și aplicațiile care alimentează apetitul uriaș al Facebook pentru date se numără Yelp, Duolingo, Indeed și multe altele.

Deși Facebook a văzut că au apărut concurenți serioși, a achiziționat doi dintre cei mai mari și cu cea mai rapidă creștere: Instagram și WhatsApp. Aplicația de mesagerie WhatsApp a crescut în popularitate în întreaga lume în mare parte pentru că a fost considerată un far al protecției vieții private, învăluind toate mesajele sale cu criptare. Când Meta a cumpărat compania-mamă a aplicației în 2014, compania a declarat că va păstra aceste protecții ale confidențialității. Cu toate acestea, la începutul anului trecut, le-a spus utilizatorilor WhatsApp că fie trebuie să își dea acordul pentru a fi urmăriți de Facebook, fie să șteargă aplicația. A cedat doar după ce milioane de utilizatori au părăsit aplicația pentru concurenți independenți precum Signal. Meta este deosebit de minuțioasă în colectarea de date de la utilizatorii propriilor sale site-uri și aplicații. De exemplu, Meta păstrează până la 79% din datele personale pe care le vede prin intermediul aplicației sale Instagram, potrivit unei analize efectuate de compania de servicii de tehnologie a informației PCloud.

Nu este un secret că Meta folosește aceste date pentru a ajuta agenții de publicitate să se adreseze utilizatorilor potriviți cu mesajele potrivite, precum și pentru a-și modela recomandările de conținut pe care să le privească și de grupuri la care să se alăture. Îmbunătățirile aduse de Apple în 2021 la confidențialitate pe iPhone, care îi determină pe utilizatori să aleagă dacă doresc să permită terților să îi urmărească, au pus un obstacol în calea capacității Meta de colectare a datelor. Dar compania are în continuare un flux bogat de informații despre utilizatori care curge prin intermediul telefoanelor Android și al internetului. De asemenea, compania este bine poziționată pentru a transforma metaversul într-o nouă și mai mare sursă de date despre utilizatori, în mare parte datorită faptului că ochelarii VR precum Meta's Quest includ camere care pot observa corpul utilizatorului și împrejurimile.

Practicile de colectare de date ale Facebook ar putea să nu pară invazive atunci când sunt formulate în termeni comerciali anodini de obiceiuri de navigare și publicitate. Dar informațiile pe care le colectează în mod obișnuit despre fiecare dintre utilizatorii săi ar putea

CENTRE DE PUTERE
În sensul acelor de ceas, din stânga sus: Sediul Apple din Cupertino, California; căștile Oculus Quest 2 de la Meta; sediul Amazon din Seattle; sediul Microsoft din Redmond, Washington; campusul Google din Mountainview, California; „camera de război" a Facebook.

DAVID RYDER/GETTY; DAVID RYDER/BLOOMBERG/GETTY BROOKS KRAFT/CORBIS/GETTY; DAVID PAUL MORRIS/BLOOMBERG/GETTY

constitui un dosar revelator. Datele privind obiceiurile de navigare - ce pagini web vizitează oamenii, pe ce dau click acolo și ce cumpără - ar putea dezvălui cu ușurință opiniile politice, preocupările legate de sănătate, obiceiurile alimentare, planurile de călătorie și cercurile sociale. Nu se știe ce altceva ar putea extrage în viitor programele inteligente AI din obiceiurile digitale ale fiecărei persoane. Având în vedere că Facebook colectează aceste date despre activitățile digitale a milioane de oameni 24 de ore pe zi, șapte zile pe săptămână, începe să pară un potențial coșmar de confidențialitate la scară largă.

Ce date anume sunt de interes pentru Facebook și în ce fel, este un secret. „Este atât de opac încât oamenii nici măcar nu știu exact ce întrebări să pună", spune Johnson de la Universitatea din San Diego. „Și dacă ar ști, Facebook nu ar răspunde, iar dacă Facebook ar răspunde, nu ar exista nicio modalitate de a verifica răspunsul".

Ca și cum ar sublinia acest aspect, Facebook a refuzat să pună la dispoziție un reprezentant pentru un interviu pentru acest articol.

Din ce în ce mai puțină încredere

Google, de asemenea, colectează fluxuri enorme de date despre oameni și le împarte cu agenții de publicitate. O mare parte din aceste date provin din cuvintele cheie pe care le introducem în căutări, dar Google colectează, de asemenea, informații despre utilizatori prin intermediul site-urilor web pe care le vizitează și a ceea ce accesează, în mare parte datorită faptului că deține browserul Chrome, utilizat de doi din trei vizitatori de site-uri web. Asistentul vocal al Google și serviciile pentru casă, cum ar fi difuzoarele, camerele de securitate și alarmele de fum, reprezintă o altă sursă de informații despre comportamentele utilizatorilor. Iar Google deține Android, sistemul de operare pentru telefoane care se află pe mai mult jumătate din telefoane decât iOS de la Apple, oferind o altă modalitate importantă de a ști ce fac utilizatorii. (Google, de asemenea, a refuzat să pună la dispoziție un director pentru un interviu).

Apple are acces la tipuri similare de informații despre utilizatori prin intermediul propriului hardware, software și servicii, dar acum oferă în mod implicit protecție împotriva urmăririi de către terți. Atât Meta, cât și Google oferă utilizatorilor opțiunea de a seta tipuri similare de funcții de protecție împotriva urmăririi, dar, de obicei, utilizatorii nu se sinchisesc sau nu au cunoștințele necesare pentru a găsi și activa aceste protecții. De asemenea, este îngrijorător faptul că toate cele trei mega-companii au investit masiv în inteligența artificială, care poate afla mult mai multe despre o persoană dintr-un set dat de

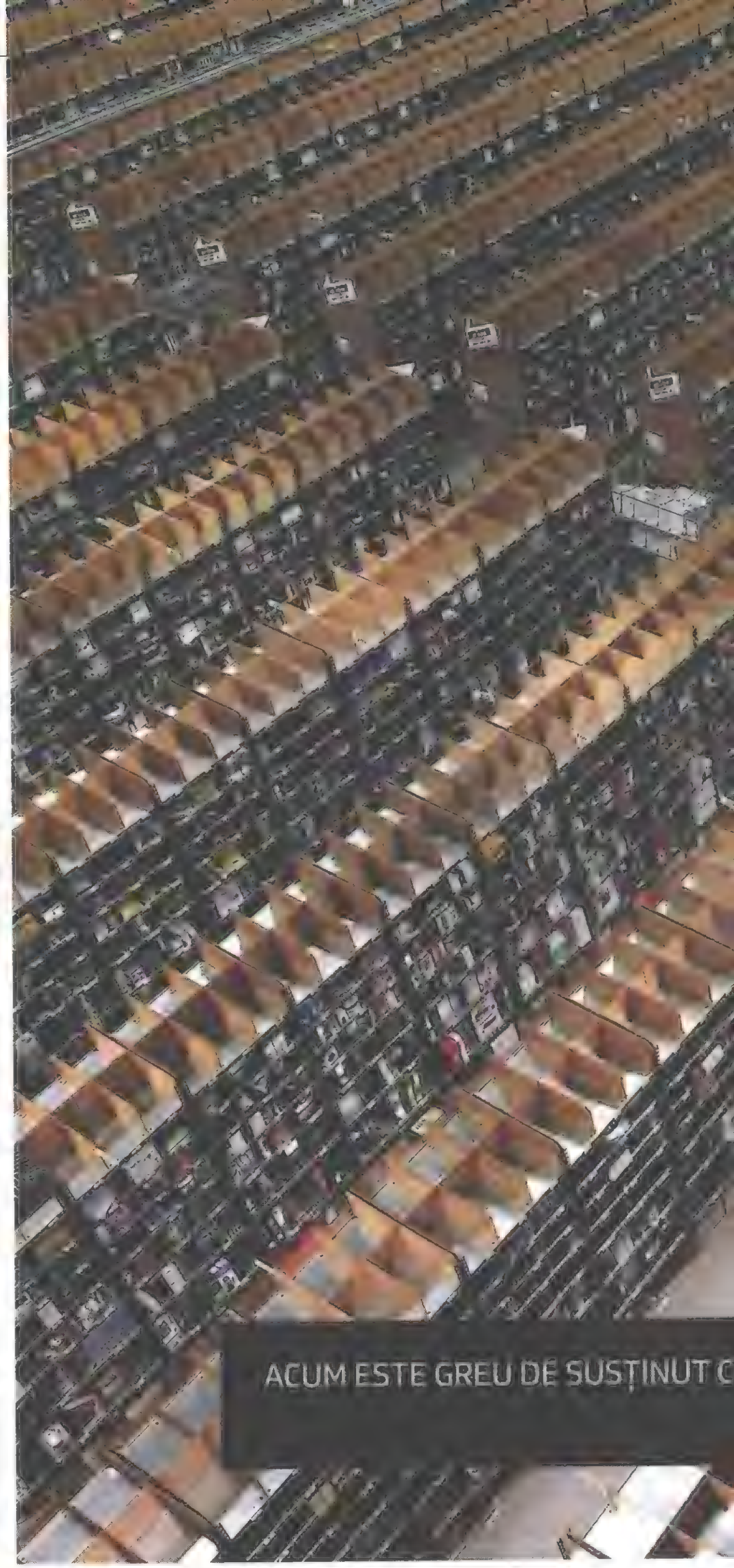

FOTO: SEAN GALLUP/GETTY

CONTRAST

Câștigurile extraordinare ale Big Tech tind să îmbogățească mai degrabă investitorii decât muncitorii din fabrici și șoferii de camioane de livrări. Stânga: Un depozit Amazon din Brieselang, Germania.

UTILIZATORII AU O ALEGERE REALĂ. DAR CRED CĂ **ACEST LUCRU SE SCHIMBĂ**
ȘI PUTEM SPERA CĂ URMEAZĂ UN NOU VAL DE INOVAȚII".

date - de exemplu, pe baza modelelor de comportament online, se poate presupune că o persoană are o anumită problemă de sănătate sau o anumită preferință sexuală.

Publicul pare sătul să fie urmărit de giganții din domeniul tehnologiei. Un sondaj realizat în octombrie de Public Affairs Council și Morning Consult a constatat că americanii clasează sectorul tehnologic aproape de ultimul loc în topul sectoarelor comerciale majore în ceea ce privește încrederea; doar industriile farmaceutică, de asigurări de sănătate și energetică au câștigat mai puțină încredere. Aceasta este o schimbare uriașă față de acum patru ani, când același sondaj a constatat că industria tehnologică era considerată cea mai demnă de încredere. Sondajele de acum patru sau mai mulți ani au sugerat că mulți utilizatori erau dispuși să renunțe la o parte din intimitate pentru confortul serviciilor și platformelor online, dar datele mai noi sugerează că această înțelegere pare din ce în ce mai puțin atractivă.

Poate chiar mai agravant pentru mulți oameni decât potențialele încălcări ale confidențialității, cel puțin în ceea ce privește Meta, este tensiunea dintre răspândirea dezinformărilor periculoase, de ură și eforturile de a elimina sau limita postările și comentariile toxice. Începând cu rolul Facebook în promovarea dezinformării electorale din 2016, criticii liberali au atacat compania pentru că nu și-a supravegheat platforma împotriva afirmațiilor false privind frauda electorală, a propagandei antivaccin și a apelurilor la violență politică care au precedat insurecția din 6 ianuarie 2021. Dar modelul de afaceri al Facebook depinde în mod crucial de algoritmi care promovează postările care sunt susceptibile de a atrage un utilizator - o practică care tinde să împingă în top cele mai incendiare și inexacte materiale.

Adăugând și mai mult combustibil pe foc, Frances Haugen, fost angajat al Meta, devenit informator, a dezvăluit în cadrul mărturiei din Congres, din 2021, o sumedenie de informații interne dăunătoare cu privire la eșecul companiei de a controla conținutul problematic. În special, ea a dezvăluit că societatea a suprimat concluziile propriilor sale cercetări care arătau că Instagram, deținută de Meta, dăuna sănătății mintale a adolescenților. Dezvăluirile au arătat clar că propriul software al Meta nu doar că nu reușea să prindă și să elimine cel mai periculos și toxic conținut, ci tindea să îl promoveze în mod activ.

„Lucrurile cele mai polarizante sunt cele promovate", spune Janna Greenberg, cercetător în domeniul comunicării la Universitatea din Boston. „Neo-naziștii nu au avut niciodată o voce înainte".

Conservatorii, pe de altă parte, s-au revoltat împotriva diverselor eforturi din partea Meta, Google și a altor companii de tehnologie pentru a elimina frauda electorală, antivaccinismul și alte dezinformări care tind să rezoneze cu o mare parte din adepții lor. „Facebook este atacată de stânga pentru că nu elimină suficient, iar de dreapta pentru că elimină prea mult", spune Rob Atkinson, președintele Fundației pentru Tehnologia Informației și Inovare, un grup de reflecție nonprofit pentru politici tehnologice din Washington, D.C., care primește o parte din finanțare de la companiile de tehnologie. „Nu poate câștiga".

Dar politicienii și autoritățile de reglementare pot câștiga, dacă răspund la furia generalizată împotriva Big Tech prin acțiuni punitive. Un sondaj de opinie realizat în noiembrie de Washington Post-Schar School a arătat că doi din trei americani spun că guvernul trebuie să ia măsuri împotriva acestor companii.

Gama de propuneri legislative și procese care rezultă este uluitoare. Camera Reprezentanților are în vedere Legea privind justiția împotriva algoritmilor rău intenționați și Legea privind protecția americanilor împotriva algoritmilor periculoși, care ar elimina protecția cunoscută sub numele de Secțiunea 230, ce protejează companiile de social media de răspunderea pentru ceea ce postează utilizatorii lor. Iar Filter Bubble Transparency

POLARIZARE

Afacerile Facebook depind de algoritmi care promovează materiale incendiare. De sus în jos: angajați la o fabrică de iPhone din Shanghai, China; Frances Haugen; protestatari care susțin muncitorii de la Amazon în New York.

FOTO: FROM TOP: QILAI SHEN/GETTY; CARLOS AVILA GONZALEZ/THE SAN FRANCISCO CHRONICLE/GETTY; KENA BETANCUR/AFP/GETTY

Act, introdus de un grup bipartizan în Camera Reprezentanților, cu o versiune pentru Senat prezentată de republicani, ar impune ca Meta, Google și alte mari companii de social media fie să scape de algoritmii care promovează conținutul, fie să ofere o a doua versiune a rețelei lor care să nu includă algoritmi.

Între timp, în Senat, legea bipartizană Social Media NUDGE Act ar solicita Academiei Naționale de Științe, Inginerie și Medicină și Fundației Naționale de Științe să elaboreze tehnici pe care Meta și alte companii de social media ar fi obligate să le folosească pentru a diminua conținutul dăunător online. Senatul analizează, de asemenea, o lege KIDS (Kids Internet Design and Safety) care ar obliga companiile să ofere protecție specială pentru minori. Toate aceste proiecte de lege propuse se află în prezent în Comisie și, deși este dificil de prezis când oricare dintre acestea sau toate ar putea ajunge în plenul Camerelor, sprijinul bipartizan pe care îl primesc sugerează că toate au șanse mari de a deveni lege într-o formă sau alta.

De asemenea, statele adoptă noi legi. În iulie, Colorado s-a alăturat Californiei și Virginiei în adoptarea unei legislații care protejează pe scară largă drepturile de confidențialitate online ale rezidenților, oferindu-le inclusiv dreptul de a cunoaște și de a șterge toate informațiile urmărite. Proiecte de lege similare sunt examinate în mod activ de legislaturile din alte 12 state, printre care Alaska, New York, Louisiana și Pennsylvania.

Asaltul legislativ în creștere reflectă pur și simplu preocupările tot mai mari ale publicului cu privire la confidențialitate, spune analistul BMO Salmon. „Oamenilor le place să primească toate aceste servicii gratuite de la companiile de tehnologie", spune el. „Dar ei nu vor ca aceste companii să le colecteze datele".

Chiar și în lipsa unor noi legi, Big Tech va fi probabil lovită de tot mai multe amenzi pentru transgresiuni. Atât Departamentul de Justiție, cât și Comisia Federală pentru Comerț, care a amendat Facebook cu 5 miliarde de dolari în 2019 pentru încălcări ale confidențialității, cum ar fi partajarea datelor utilizatorilor cu terți fără ști-

ELIMINĂ SUFICIENT ȘI DE DREAPTA PENTRU CĂ **BINEVOIȚI PREA MULT** NU POATE CÂȘTIGA".

rea sau permisiunea acestora, au anunțat că analizează îndeaproape achizițiile anterioare ale Big Tech pentru a determina dacă există un model de comportament anticoncurențial. Iar FTC investighează, de asemenea, afacerea VR a Meta pentru a determina dacă compania a stabilit prețurile căștilor sale VR și a exclus dezvoltatorii de software VR terți în moduri care încalcă legea antitrust, potrivit unor rapoarte ale Bloomberg și ale altora. Procurorii generali ai statelor sunt, de asemenea, așteptați să acționeze; Texas a dat deja în judecată Meta pentru colectarea ilegală de date de recunoaștere facială de la utilizatori, un caz care este în prezent în curs.

Și grupurile private intră în acțiune: în februarie, Meta a soluționat un proces colectiv privind urmărirea utilizatorilor prin intermediul cookie-urilor după ce aceștia s-au deconectat de pe platforma Facebook, acceptând să plătească 90 de milioane de dolari reclamanților. Iar un grup din Illinois a dat în judecată Meta pentru practica de a permite postarea de fotografii ale unor persoane care nu sunt utilizatori ai platformelor companiei.

Ar putea fi dezbinați

Cu toate acțiunile recente îndreptate împotriva Big-Tech, SUA joacă la fel ca Europa. Uniunea Europeană a adoptat Regulamentul general privind protecția datelor,

sau GDPR, în 2018, care impune limite puternice asupra modului în care companiile de tehnologie pot colecta și utiliza datele, cum ar fi limitarea datelor utilizatorilor la minimul necesar pentru un scop aprobat, protejarea confidențialității datelor și asigurarea faptului că datele sunt exacte și actualizate. Acest regulament limitează chiar și capacitatea Big Tech de a muta datele peste granițe în țări precum SUA, unde utilizarea datelor ar fi legală.

Atât Meta, cât și Google s-au plâns în mod public că legile le afectează afacerile lor de bază. În documentele depuse la autoritățile de reglementare europene, Meta a dat de înțeles că ar putea retrage accesul la platformele sale utilizatorilor europeni - deși compania a emis ulterior o declarație prin care a negat că „amenință să părăsească Europa".

În martie, UE și-a dublat eforturile de a limita creșterea Big Tech prin adoptarea Legii privind piețele digitale, care impune noi limite severe asupra capacității companiilor de a-și promova propriile produse în detrimentul celor ale concurenților, de a împiedica concurenții să le acceseze serviciile sau de a le grupa sau preinstala serviciile - toate aceste practici fiind părți esențiale ale strategiilor acestor companii. În temeiul acestei legi,

GETTY:DOUGLAS GRAHAM/CONGRESSIONAL QUARTERLY/GETTY; SAUL LOEB/AFP/GETTY

ESTE ATÂT DE OPAC ÎNCÂT OAMENII NICI MĂCAR NU ȘTIU EXACT CE ÎNTREBĂRI SĂ F
FACEBOOK NU AR RĂSPUNDE. IAR DACĂ FACEBOOK AR RĂSPUNDE, NU AR

de exemplu, Google ar putea să nu-și poată preinstala software-ul Android pe anumite telefoane sau să nu-și promoveze propriile servicii în rezultatele căutărilor, Meta ar putea să nu poată combina datele pe care le deține despre utilizatorii Facebook și Instagram, iar Amazon ar putea să nu poată împiedica concurenții să acceseze informații despre cei aproape două milioane de comercianți care vând pe platforma sa.

Autoritățile europene de reglementare au aplicat deja o amendă de aproape trei miliarde de dolari companiei Google pentru că și-a promovat serviciul de comparare a cumpărăturilor în detrimentul celor ale concurenților săi. Italia și Olanda au aplicat Apple amenzi de mai multe milioane de dolari pentru comportament anticoncurențial. Iar Marea Britanie, care a obligat deja Meta să vândă un mic concurent pe care l-a achiziționat, a numit un organism de reglementare special pentru a supraveghea îndeaproape atât Meta, cât și Google.

Legea privind serviciile digitale merge chiar mai departe. Aceasta ar obliga giganții din domeniul tehnologiei să controleze dezinformarea, conținutul ilegal și publicitatea înșelătoare mult mai agresiv decât au făcut-o în trecut. Legea, care interzice reclamele online destinate copiilor, autorizează Uniunea Europeană să aplice amenzi de șase procente din veniturile anuale mondiale ale unei companii și să excludă în totalitate din UE pe cei care recidivează.

Statele Unite par pregătite să urmeze Europa în a lua măsuri drastice. Președinta FTC, Lina Khan, numită în iunie, a propus în trecut interzicerea extinderii marilor companii din domeniul tehnologiei prin reglementări antitrust. Un proces antitrust intentat de FTC împotriva Meta, bazat în parte pe achizițiile sale de WhatsApp și Instagram, a primit undă verde de la un judecător în ianuarie. Separat, FTC, împreună cu mai multe state, investighează Meta pentru tactici anticoncurențiale în noua sa afacere VR și metaverse.

Între timp, Google se confruntă cu procese din partea Departamentului de Justiție al SUA și a mai multor state din cauza dominației sale în domeniul căutărilor online. De asemenea, Congresul are în vedere două proiecte de lege bipartizane, American Innovation and Choice

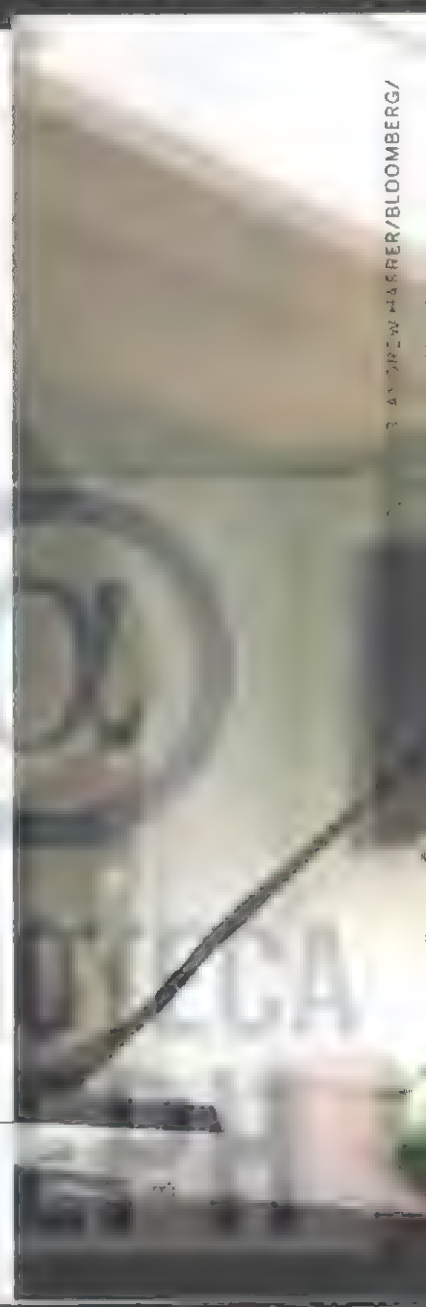

GETTY:ANDREW HARRER/BLOOMBERG/

Online Act și Open App Markets Act, care ar limita și mai mult capacitatea Big Tech de a înăbuși concurența. Ambele sunt în curs de a ajunge în Senat, unde este probabil să fie adoptate.

Este dificil să se aplice legea antitrust împotriva Big Tech, spune Collins de la Institute for Policy Studies, dar resentimentele tot mai mari ale publicului față de aceste companii i-au determinat pe legislatori și pe autoritățile de reglementare să afle cum să facă acest lucru. „Antitrustul este un instrument contondent care a fost conceput pentru a aborda concurența în materie de prețuri, motiv pentru care nu a mai fost folosit în mod semnificativ de ani de zile", spune el. „Dar noile acțiuni se referă la probleme mai mari de putere și influență".

Atunci când vine vorba de reducerea Big Tech, istoria antitrust din SUA sugerează că piața liberă ar putea învinge autoritățile de reglementare. Ultimele mari acțiuni antitrust, împotriva Microsoft în 1998 și IBM în 1969, au fost în esență abandonate deoarece concurenții s-au ridicat pentru a provoca și, în cele din urmă, au învins companiile la propriul lor joc. În prezent, IBM este un jucător relativ mic, în timp ce Microsoft este încă un gigant, valoarea sa de piață este cu 500 de miliarde de dolari mai mică decât cea a Apple. De asemenea, cei cinci mari producători de tehnologie din prezent ar putea ceda teren în fața unor concurenți mai mici, mai agili și mai inovatori.

Sau poate că se vor doborî reciproc, ca niște kaijus în luptă, pe măsură ce vor începe să urmărească aceleași piețe. Meta se află acum în domeniul hardware prin intermediul căștilor sale Quest VR, unde concurează direct cu Google, Apple și Microsoft, care au încercat să intre în acest domeniu cu potențial exploziv. Amazon a văzut că platforma Facebook Shops a Meta, precum și cumpărăturile de pe Instagram, i-au tăiat din afacerea sa principală.

Mai mult, mișcarea Apple de a bloca aplicațiile iPhone de a urmări utilizatorii în mod implicit ar putea fi doar prima salvă într-un război între Apple, Meta și Google pentru a-și limita reciproc cunoștințele despre utilizatorii lor, ceea ce le-ar afecta toate afacerile și ar putea trage în jos întreaga industrie de publicitate online. Chiar și Amazon și Microsoft ar putea fi afectate - fiecare dintre ele a câștigat 31 de miliarde de dolari și, respectiv, 10 miliarde de dolari din publicitate în 2021, și ambele intenționează în mod clar să crească aceste cifre. Proporția din veniturile celor cinci mari care provin din afaceri în care concurează între ele este acum de 40%, de două ori mai mare decât în urmă cu șase ani, potrivit *The Economist*.

„O mare parte din efortul de a submina aceste companii nu vine din partea publicului, ci din partea concurenților", spune Atkinson de la Information Technology and Innovation Foundation. „Unele dintre cele mai mari atacuri sunt date chiar între marile companii de tehnologie".

PREA MULTE ERORI

Majoritatea americanilor doresc ca SUA să țină în frâu Big Tech, potrivit sondajelor. De sus în jos: Sundar Pichai, de la Google; Bill Gates, de la Microsoft, și Scott McNeally, de la Sun Microsystems, depun mărturie în fața Congresului în 1998; Lina Khan, de la FTC.

O să vă fie dor de mine când voi pleca

Indiferent dacă Big Tech cedează în fața autorităților de reglementare, a propriei lupte interne sau a noilor concurenți, publicul va fi probabil câștigătorul final, susține Johnson. „În acest moment, este greu de susținut că utilizatorii au o alegere reală", spune ea. „Dar cred că acest lucru se schimbă și putem spera că va veni un nou val de inovații".

Dacă acesta este într-adevăr începutul sfârșitului Big Tech, vom ajunge într-o zi să îi simțim lipsa? Ne vom uita cu nostalgie la bara de căutare a Google, la feed-ul de știri al Facebook și la piața unică a Amazonului și la sentimentul de a fi învăluit în servicii convenabile și cu costuri reduse? Sau ne vom delecta cu libertatea și inovația pe care ni le aduce o nouă generație de companii mai puțin invazive?

Ar trebui să aflăm destul de curând.

NEW YORK

Pe măsură ce schimbările climatice declanșează creșterea nivelului mării și fenomene meteorologice extreme, chiar și New York, unul dintre cele mai bine pregătite orașe din lume, s-ar putea să nu fie suficient de protejat.

LA UA ATLANTIDA?

de ADAM PIORE

EXISTĂ UN MILION DE MODURI DE A MURI ÎN New York, dar înecul în timpul unei furtuni nu se numără printre riscurile pentru care newyorkezii să își fac griji.

Acest lucru s-a schimbat în septembrie anul trecut, când rămășițele uraganului Ida au lovit Big Apple, dezlănțuind vânturi de 130 de kilometri pe oră și aruncând 20 de centimetri și jumătate de ploaie într-o singură oră, aproape de două ori mai multă apă decât puteau suporta sistemele de canalizare învechite ale orașului. Avertismentul de inundații a venit prea târziu pentru a salva un cuplu nepalez și pe fiul lor de 2 ani, care s-au înecat în Woodside, Queens, când canalizarea s-a revărsat și apa a luat-o la vale, inundându-le apartamentul înghesuit și ilegal de la subsol. Nu a ajutat o mamă de 43 de ani și pe fiul ei de 22 de ani, care au murit în Jamaica, Queens, când apele au trimis o mașină în partea laterală a clădirii lor, provocând o prăbușire parțială. Sau pe imigrantul ecuadorian în vârstă de 66 de ani care a pierit strigând după ajutor într-un dormitor de la subsol lângă Cypress Hill, Brooklyn.

„Această furtună a reconfigurat acum harta", a declarat sumbru primarul orașului, Bill de Blasio, cinci zile mai târziu, în timp ce vizita zonele distruse. „Obișnuiam să credem că inundațiile erau o chestie de coastă. Nu mai este așa. Se poate întâmpla peste tot în oraș".

În ultimii 50 de ani, numărul dezastrelor raportate legate de vreme a crescut de cinci ori, potrivit unui raport recent al ONU. Printre acestea se numără uragane puternice precum Ida, o mega-inundație în Germania în iulie anul trecut, care a provocat pagube de 20 de miliarde de dolari, un muson în India care a provocat 1.291 de morți și un val de căldură în iunie anul trecut, care a provocat 800 de morți în vestul Canadei. Creșterea temperaturilor, datorată în mare parte emisiilor de gaze cu efect de seră rezultate din arderea combustibililor fosili, mărește cantitatea de căldură și umiditate pe care o poate reține atmosfera Pământului, ceea ce amplifică furtunile și le face mai frecvente și mai intense. Între timp, pe măsură ce apa din oceane absoarbe mai multă căldură, aceasta se extinde, ceea ce determină creșterea nivelului mării. Realitatea vremii extreme se dovedește a fi mai rea decât ceea ce oamenii de știință au prezis cu doar câțiva ani în urmă.

Combinația căldură-inundații, un factor extrem

Combinația dintre căldura în creștere și furtunile mai intense reprezintă o amenințare directă pentru orașele de coastă. Un număr din ce în ce mai mare de orașe din întreaga lume se confruntă cu fenomene meteorologice extreme - cu niveluri apocaliptice de inundații, vânturi puternice și valuri de furtună - care erau rare, dar care acum se produc cu o frecvență alarmantă. Prin urmare, furtuni precum uraganul Sandy, care se întâmplau o dată la aproximativ 100 de ani, sunt acum mai frecvente. Aceste furtuni sunt suficient de puternice pentru a copleși infrastructura care a fost construită pentru o epocă trecută, înainte ca schimbările climatice să fie un factor de risc. Acum, chiar și cele mai bine pregătite orașe constată că uneori nu sunt suficient de protejate.

Necesitatea de a proteja orașele lumii devine din ce în ce mai greu de ignorat. În 2020, numai în SUA au avut loc 22 de dezastre climatice care au costat mai mult de un miliard de dolari - cele mai multe din toate timpurile, potrivit Administrației Naționale Oceanice și Atmosferice. Inundațiile din Europa au fost cele mai costisitoare dezastre meteorologice din istoria Europei.

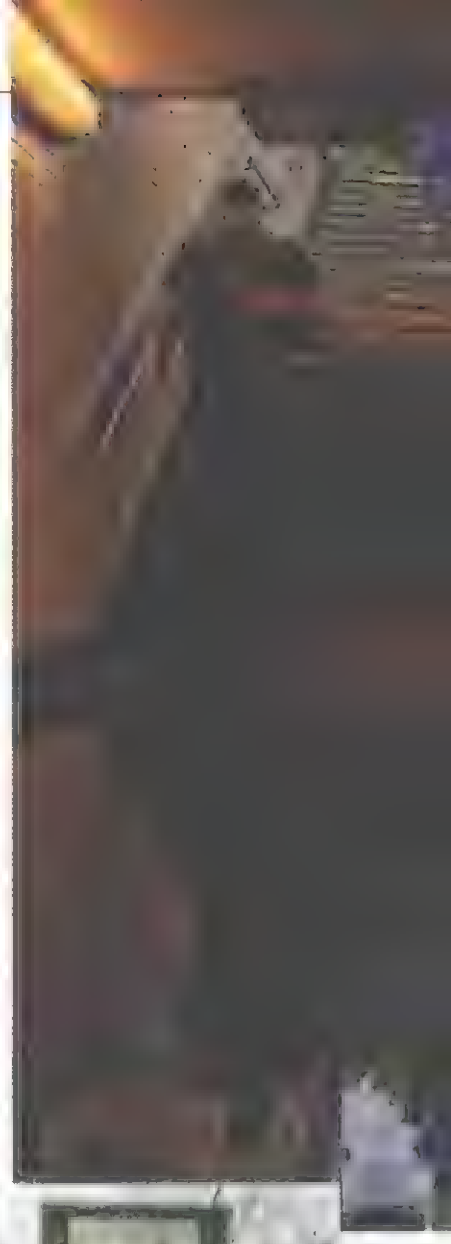

FOTO. DE SUS: DAVID DEE DELGADO/GETTY; DREW ANGERER/GETTY; JOE SOHM/GETTY

UMEZEALĂ

Combinația dintre creșterea căldurii și furtunile mai intense reprezintă o amenințare directă pentru orașele de coastă precum New York. De sus în jos: Stația de metrou 3rd Avenue/149th Street din New York la scurt timp după uraganul Ida în septembrie 2021; primarul Bill de Blasio; și o rafinărie de petrol.

ne de persoane au fost strămutate din cauza dezastrelor legate de schimbările climatice, potrivit Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR). Acest număr ar putea crește la 1,2 miliarde până în 2050, conform unor estimări. Până atunci, 17% din Bangladesh ar putea fi scufundat, iar 20 de milioane de oameni și-ar putea pierde casele.

Cu alte cuvinte, în următoarele decenii, orașele lumii vor fi puse la încercare în moduri pe care generațiile anterioare nu și le-au imaginat niciodată. Deși organizațiile internaționale au început recent să tragă un semnal de alarmă și să publice rapoarte cu o gamă largă de sugestii, de la plantarea mai multor copaci pentru a combate căldura, la pavaje permeabile și grădini de ploaie care limitează inundațiile, mulți dintre primarii din lume au început abia recent să se gândească la modul în care s-ar putea pregăti pentru o nouă eră a vremii extreme.

Cei care au început să ia măsuri pentru a-și proteja cetățenii se confruntă cu provocări de la cele politice la

„OBIȘNUIAM SĂ CREDEM CĂ INUNDAȚIILE SE PETREC PE COASTĂ. NU MAI ESTE AȘA. SE POT ÎNTÂMPLA ÎN TOT ORAȘUL“

În Manila, Filipine, o inundație din 2009 a scufundat 80 la sută din oraș. După o secetă prelungită în 2018, Cape Town, Africa de Sud, aproape că a rămas fără apă. În 2019, sute de persoane au murit de epuizare din cauza căldurii în estul Indiei, iar munca în aer liber a fost interzisă temporar în mai multe orașe. India și Pakistan se confruntă în prezent cu temperaturi record, pene de curent și incendii de vegetație. Acesta este doar un preludiu a ceea ce va urma. Până în 2050, peste 68% din populația lumii va locui în zone urbane, potrivit experților, față de aproximativ jumătate în prezent. 90% dintre aceste orașe sunt situate pe coastă, ceea ce înseamnă că, până în 2050, peste 800 de milioane de locuitori din mediul urban ar putea fi în pericol din cauza creșterii nivelului mării și a inundațiilor de coastă, în mod regulat. De două ori mai mulți vor fi vulnerabili la căldurile extreme cronice, iar 650 de milioane de persoane s-ar putea confrunta cu lipsa apei, potrivit unui raport al McKinsey Sustainability publicat în iulie anul trecut de C40 Cities Climate Leadership Group, o rețea de aproape 100 de primari din unele dintre cele mai mari orașe din lume.

Un nou termen: „refugiați climatic“

De asemenea, se așteaptă ca orașele să primească un aflux de refugiați climatic. Din 2010, peste 21 de milioane de persoane au fost strămutate din cauza dezastrelor legate de schimbările climatice, potrivit Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR). Acest număr ar putea crește la 1,2 miliarde până în 2050, conform unor estimări. Până atunci, 17% din Bangladesh ar putea fi scufundat, iar 20 de milioane de oameni și-ar putea pierde casele.

Cu alte cuvinte, în următoarele decenii, orașele lumii vor fi puse la încercare în moduri pe care generațiile anterioare nu și le-au imaginat niciodată. Deși organizațiile internaționale au început recent să tragă un semnal de alarmă și să publice rapoarte cu o gamă largă de sugestii, de la plantarea mai multor copaci pentru a combate căldura, la pavaje permeabile și grădini de ploaie care limitează inundațiile, mulți dintre primarii din lume au început abia recent să se gândească la modul în care s-ar putea pregăti pentru o nouă eră a vremii extreme.

Cei care au început să ia măsuri pentru a-și proteja cetățenii se confruntă cu provocări de la cele politice la cele practice, care dezvăluie cât de imprevizibil, lent și dezordonat va fi probabil procesul de adaptare la schimbările climatice. Puține orașe ilustrează această provocare mai bine decât New York. După ce uraganul Sandy a devastat o mare parte din regiune în 2009, orașul a pus în aplicare probabil unul dintre cele mai cuprinzătoare și mai avansate planuri de reziliență din SUA, dar tot nu a fost pregătit pentru a face față furiei pe care natura a aruncat-o asupra sa toamna trecută. Și încă se luptă să găsească finanțare susținută pentru programele sale de adaptare la schimbările climatice.

„Noi suntem canarul din mina de cărbuni“, spune Joy Sinderbrand, vicepreședinte pentru redresare și reziliență în cadrul Autorității pentru Locuințe din New York (NYCHA). „Avem 520 de mile de coastă. Și încă învățăm lecții importante“.

Apel la trezire

Khaled Husein știe cum arată o zonă de război. La urma urmei, el a emigrat la vârsta de 7 ani în Kuweit și, în cele din urmă, în New York City, din Cisiordania ocupată de Israel. Iar atunci când inginerul, acum în vârstă de 62 de ani, a ajuns în Coney Island, imediat după Superstorm Sandy din 2009, situația era la fel de gravă ca tot ceea ce văzuse în țara sa natală.

Spre deosebire de Ida, care a răscolit orașul de sus, Sandy a venit în forță de pe coasta atlantică. A sosit în vârful unei maree înalte, în apropierea Lunii pline, făcând ca apa din jurul orașului să se ridice cu peste patru metri peste normal. Drumurile, stațiile de metrou, instalațiile electrice și stațiile de tratare a apelor uzate au fost inundate, eliberând ape uzate brute în canalele navigabile, scufundând subsoluri și transformând porțiuni din centrul Manhattanului într-un lac până la brâu. Aproape două milioane de persoane au rămas în întuneric. Persoanele sărace și fragile au fost printre cele mai afectate. Inundațiile au forțat evacuarea a peste 6.500 de pacienți din spitale și cămine de bătrâni, iar peste 400 de clădiri ale Autorității pentru Locuințe din New York, care conțineau aproximativ 35.000 de locuințe, au rămas fără curent, căldură sau apă caldă.

În Coney Island, apa a intrat dinspre țărmurile de nord și de sud, ridicând mașini și împrăștiindu-le ca pe niște jucării. Pe Surf Avenue, o arteră principală străbătută de complexe de locuințe publice și clădiri de apartamente, oceanul s-a revărsat în subsoluri, distrugând cazanele, blocând apa și electricitatea și lăsând bătrânii blocați la etajele înalte fără lifturi. Apele care s-au retras au lăsat în urmă grămezi de nisip înalte de până la 2,5 metri în unele locuri, blocând ușile și ștergând orice urmă de trotuare sau drumuri. „Ceea ce am văzut aici a fost mai presus de orice am văzut vreodată", își amintește Husein. Firma sa, ATANE Design & Construction Consultants, a fost chemată să ajute la pornirea generatoarelor de urgență. „Oamenii foloseau scările pe post de băi pentru că nu puteau trage apa la toaletă".

Prima lecție a uraganului Sandy a fost cât de puțin știau planificatorii despre vulnerabilitățile orașului. Devastarea nu s-a limitat la linia de coastă. În total, se estimează că aproximativ 50 de kilometri pătrați din New York au fost inundați - 17% din suprafața totală a orașului, o suprafață de peste o dată și jumătate mai mare decât cea pe care hărțile federale de inundații au prezis-o drept posibilă în timpul unei inundații în „100 de ani".

Aceste discrepanțe nu sunt specifice orașului New York. În 2017, când uraganul Harvey a lovit Houston, hărțile de inundații au omis aproximativ 75 la sută din zonele afectate de furtună. În același an, un raport al inspectorului general al Departamentului pentru Securitate Internă a constatat că 58% dintre acestea erau suficient de depășite pentru a fi considerate de inspectorul general ca fiind „practic învechite".

„Sandy a fost acel moment de cotitură pentru că a scos din teorie riscurile schimbărilor climatice și le-a pus în culori vii, vii, vii, chiar în fața ta", spune Daniel Zarrilli, care la acea vreme era oficial al orașului și mai târziu a fost consilier principal pe probleme de politici climatice al primarului orașului New York, Bill de Blasio. „Atunci ne-am dat seama în New York că acest lucru nu este ceva ce se va întâmpla cu altcineva, departe, peste o sută de ani. Este aici și este acum. Trebuie să facem ceva în această privință". Primar în timpul uraganului Sandy a fost Michael Bloomberg, care a intrat în funcție cu opt ani mai devreme, în zilele de după atacul terorist din 11 septembrie 2001, promițând să reconstruiască orașul. El a recunoscut imediat că uraganul, la fel ca și

MEGAINUNDAȚII
Numărul dezastrelor legate de condițiile meteorologice a crescut de cinci ori în 50 de ani. De sus în jos: Euskirchen, Germania, după inundațiile din 2021; o frizerie din Manila, Filipine, după furtuna tropicală Ketsana din 2009; și uraganul Sandy din 2021.

„ȘTIAM CĂ VOM AVEA PARTE DE PLOI PUTERNICE. DAR NIMENI NU A PREZIS 5 CM ÎNTR-O ORĂ

FOTO. DE SUS: ABDULHAMID HOSBAS/ANADOLU AGENCY/GETTY; JAY DIRECTO/AFP/GETTY; NASA/GETTY

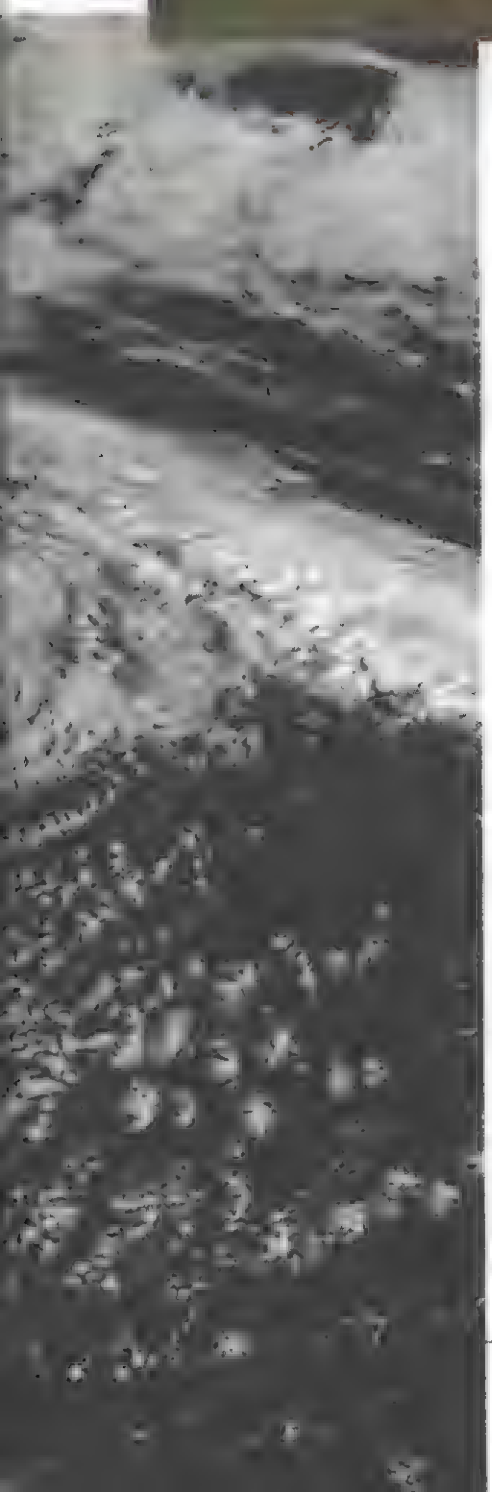

11 septembrie 2001, a reprezentat o oportunitate de reînnoire. Acesta promitea să deschidă robinetul fondurilor federale de ajutorare pentru reconstrucție, în timp ce șocul provocat de devastare a prezentat o mică oportunitate politică care, dacă ar fi fost valorificată, ar fi putut cataliza schimbări transformatoare.

În decembrie 2012, orașul a lansat „Inițiativa specială pentru reconstrucție și reziliență", care a apelat la oameni de știință de top din domeniul climei și al științelor sociale pentru a face proiecții climatice. Șase luni mai târziu, aceștia au elaborat un plan cuprinzător de 445 de pagini pentru a pregăti infrastructura, clădirile și comunitățile orașului New York pentru viitoare evenimente similare cu Sandy. (De Blasio a publicat propriul său plan de 332 de pagini cu ocazia Zilei Pământului 2015, care a redus unele dintre proiecte). Raportul a servit drept proiect pentru o finanțare de peste 20 de miliarde de dolari pentru a pregăti orașul pentru schimbările climatice și a-l face mai rezistent. De asemenea, a adus orașului reputația de a fi unul dintre „liderii de opinie" în materie de planificare a rezilienței.

Următoarea furtună

Aflați pe acoperișul bătut de vânt al unei clădiri de 15 etaje, într-o zi recentă, Sinderbrand și Husein de la NYCHA au admirat o priveliște cuprinzătoare a Oceanului Atlantic, aflat la doar câteva sute de metri distanță, apoi au arătat unul dintre noile generatoare de rezervă de urgență adăpostite într-un container în formă de ladă de transport, în timp ce prezentau o listă lungă de modernizări și îmbunătățiri ale complexului, cu un preț total de aproximativ 87 de milioane de dolari.

Clădirea făcea parte din Coney Island Houses, un complex de cinci clădiri de turnuri de cărămidă monotone de-a lungul malului mării, care a fost printre cele mai afectate în timpul uraganului Sandy - și pe care oficialii orașului îl prezintă acum ca un model național de protejare a rezidenților din locuințele subvenționate, de ravagiile viitorului.

„Vorbim despre electricitate - deci, generatoare complete de energie de rezervă se află pe acoperișurile fiecăreia dintre aceste clădiri", spune Sinderbrand, arătând spre zecile de locuințe publice care șerpuiesc în sus și în jos pe fâșia subțire de pământ care se întinde lângă Oceanul Atlantic. „Nu aveam așa ceva înainte. Asta înseamnă că nu doar în caz de uragan, ci și vara trecută, când au existat supratensiuni sau când există o utilizare ridicată în cartier din cauza căldurii, aceste clădiri pot merge pe generatoarele lor și pot avea energie de rezervă completă, fără întreruperea serviciilor".

În afara clădirii, terenurile complexului au fost refăcute cu pavaj poros care poate absorbi apa în timpul inundațiilor și al ploilor. Acoperișurile sunt vopsite în alb pentru a devia căldura sau prevăzute cu grădini pe acoperiș care pot difuza și absorbi apa de ploaie. Cazanele care asigură apa caldă pentru fiecare clădire au fost mutate din subsoluri și înlocuite cu o nouă centrală termică înaltă de 62 de metri, ridicată ca o fortăreață, în centrul complexului, echipată cu trei cazane cu combustibil dual. La parterul clădirii se află o sală comunitară, unde, în vremuri normale, rezidenții pot organiza petreceri.

„Orașul New York este deja construit", spune Sinderbrand. „Nu poți începe de la zero. Trebuie să te gândești la ceea ce vor fi clădirile existente în cazul modernizărilor. Vorbim despre clădiri de cărămidă vechi de 50, 60, 70 de ani, care nu au fost proiectate pentru a fi protejate împotriva inundațiilor și ne gândim cum putem proteja structura, infrastructura, rezidenții, casele lor de acest pericol al schimbărilor climatice".

În josul străzii, la Unity Towers, un complex masiv de 192 de unități, cu 18 etaje, spune Sinderbrand, intrarea în clădire a fost înălțată - parte a unui efort mai mare de a ridica nu doar intrările în clădiri, ci și strada și trotuarul de-a lungul Surf Avenue pe o distanță de patru străzi, pentru a îmbunătăți scurgerea apelor pluviale. NYCHA a

construit, de asemenea, o anexă de 400 de metri pătrați, cu două etaje, rezistentă la inundații, la Unity, pentru a adăposti generatoare și cazane, împreună cu 50 de bariere portabile împotriva inundațiilor în 10 locații diferite, care pot fi instalate în orice moment, atunci când o furtună este pe drum. La casele Haber din apropiere, au fost instalate materiale rezistente la inundații în 58 de locații care fie oferă bariere etanșe pentru a ține afară apele de inundație, fie ghidează apa înapoi spre ocean atunci când mareea începe să se retragă.

„Dacă ceva asemănător cu Sandy se va întâmpla din nou aici mâine, nu vor exista probleme", spune Husein.

Proiectele din Coney Island reprezintă o mică parte din cele 3,1 miliarde de dolari alocate pentru reconstrucția și modernizarea locuințelor publice NYCHA din oraș, în așa fel încât să protejeze infrastructura critică în cazul unei viitoare catastrofe asemănătoare cu cea provocată de Sandy și să permită locuitorilor să reocupe clădirile cât mai curând posibil. Cel mai mare proiect al NYCHA este un proiect în valoare de 550 de milioane de dolari în Red Hook, iar cel mai mic, de 7 milioane de dolari în East Harlem.

Între timp, orașul a dat startul celui mai mare efort de reziliență în curs de desfășurare în Manhattan în toamna anului 2020, când inginerii au lansat proiectul East Side Coastal Resiliency (ECSR), în valoare de 1,45 miliarde de dolari. Inițial, ECSR a fost prezentat ca parte a unui plan ambițios de protejare a malurilor orașului prin construirea unei serii de bariere împotriva inundațiilor care vor merge spre sud, de la mijlocul Manhattanului de-a lungul East River, până la vârful sudic al insulei și până la mijlocul orașului, în partea de vest a orașului, înconjurând și urcând pe râul Hudson. La șapte ani de la Sandy, acest plan, denumit „Marele U", este încă în evoluție, în timp ce planificatorii se târguiesc cu privire la modul exact în care va fi finanțat și la felul în care ar trebui să arate diferitele porțiuni ale „U".

ECSR este prima parte a „Marelui U" care va deveni realitate. Pentru a proteja părțile din Manhattan care se întind de-a lungul East River, care se așteaptă să se ridice cu 76 de centrimetri până în 2050 și cu aproape doi metri până la sfârșitul secolului, orașul a început să construiască o serie de porți de inundație și ziduri de piatră.

În februarie anul trecut, chiar la nord de parcul de pe East 20th Street, o macara a ridicat prima dintre cele 18 porți masive de inundație. Prima poartă pivotantă de 1,5 milioane de dolari, cu o lungime de 13 mm, o înălțime de 3 mm și o greutate de 14 t, poate fi împinsă la locul ei, conectându-se la un zid de 213 m și o înălțime de 3,6 m, care se va îmbina cu un parc mai înalt, mai la sud.

BILANȚ UMAN

Din 2010, numărul persoanelor strămutate din cauza dezastrelor legate de schimbările climatice a crescut la 21,5 milioane. Dreapta: Barajul Theewaterskloof din Villiersdorp, Africa de Sud, în timpul secetei din februarie 2018.

„REZILIENȚA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE NU SE ÎNCADREAZĂ ÎNTR-O CATEGORIE BINE DEFINITĂ, PACHET DE GENUL: «IATĂ CARE ESTE SINGURUL LUCRU IMPORTANT», CEEA CE, DESIGUR, FACE CA DISCUȚIA SĂ FIE COMPLICATĂ“

Tom Foley, comisarul Departamentului de Proiectare și Construcții al orașului New York, stătea pe malul râului și arăta cu tristețe spre Spitalul Bellevue, clădirea istorică impunătoare de 24 de etaje, vizibilă la câteva străzi distanță. În timpul uraganului Sandy, Garda Națională a fost chemată să ajute la căratul pacienților pe scări după ce subsolul a fost inundat și spitalul a fost evacuat pentru prima dată de la deschiderea sa, cu 275 de ani în urmă. Această porțiune de zid, a precizat el, va proteja 110.000 de locuitori, dintre care 28.000 în locuințe publice.

„Construim lucruri interesante în tot orașul", spune el. „Dar acesta este cu siguranță cel mai tare".

Chemați avocații

Deși progresul este încurajator, experiența New York-ului cu ECSR, care a atras demnitari din orașe din întreaga lume pentru a-l vedea, demonstrează, de asemenea, cât de complicat și de nebunește de lent poate fi procesul de protecție împotriva inundațiilor. Înainte de a începe lucrările la ECSR în 2020, oficialii orașului au petrecut ani de zile pentru a elabora un plan care să satisfacă grupurile comunitare locale, organizând ateliere de lucru, întâlniri la primărie și consultări la care au participat peste 1.000 de membri ai comunității. În cele din urmă, aceștia au elaborat un plan care presupunea construirea unei serii de berme masive și de porți de inundații pentru a ține la distanță apele în creștere și au promis să păstreze East River Park.

În 2018, Administrația De Blasio a anunțat că termenele limită și costurile proiectului erau prea agresive, că unele părți ale protecțiilor propuse pentru inundații în parc ar fi prea complicate de întreținut, iar construirea de berme masive ar perturba traficul și că planul ar interfera cu liniile electrice subterane. Planificatorii lui De Blasio au refăcut planul și au anunțat că intenționează să arunce milioane de tone de deșeuri în parc, suficient pentru a-l ridica cu trei metri. Planul ar duce la îndepărtarea a 1.000 de copaci existenți, dintre care unii au o vechime de 80 de ani.

În ciuda promisiunilor municipalității de a transforma parcul în „pajiști rulante", cu 2.000 de copaci nou plantați, o pistă de biciclete și o promenadă, activiștii locali au angajat avocați. În toamna anului trecut, în timp ce orașul se pregătea să înceapă să îndepărteze primii dintre cei 1.000 de copaci existenți în parc, protestatarii s-au legat cu lanțuri de trunchiurile copacilor în fața primăriei, cerând ca președintele Consiliului Municipal, Corey Johnson, să consimtă la o audiere de urgență.

Aceste lupte l-au determinat pe criticul de arhitectură Michael Kimmelman de la *New York Times* să scrie un eseu de 6.000 de cuvinte pentru ziar în decembrie anul trecut, în care se întreba: „Este societatea noastră prea distrusă pentru a se uni în jurul nevoilor materiale de bază?".

Alte porțiuni din planurile ambițioase de protecție ale orașului New York au fost amânate de dezacorduri. În 2017, Corpul Inginerilor Armatei SUA a lansat un studiu de mai multe milioane de dolari care examinează cinci proiecte masive diferite care ar putea fi construite pentru a proteja regiunea New York-ului de viitoarele furtuni asemănătoare cu Sandy. Oficialii locali din New York s-au plâns că Army Corps s-a concentrat prea mult pe valurile provocate de furtună și nu a luat în considerare în mod adecvat inundațiile și creșterea nivelului mării.

În ianuarie 2020, *The New York Times* a scris un articol lung în care a examinat meritele relative ale diferitelor propuneri, concentrându-se pe cea mai controversată opțiune din studiu: un plan de construire a unei serii de insule artificiale cu porți retractabile care se întinde pe o

APOCALIPSA ÎN CURÂND
Orașele lumii vor fi puse la încercare în moduri pe care generațiile anterioare nu și le-au imaginat niciodată. De sus în jos: un incendiu de pădure în Ramsoo, India, în ianuarie 2021; urmările uraganului Harvey din august 2017, în Rockport, Texas; și partea de jos a Manhattanului, locul unde se află „Big U".

distanță de 10 km de-a lungul portului exterior al orașului New York și care ar costa 119 miliarde de dolari și ar dura 25 de ani. Celelalte opțiuni luate în considerare includ o combinație de diguri mai mici și alte proiecte mai apropiate de țărm, cum ar fi ECSR. Articolul a analizat eforturi similare în alte orașe, inclusiv structura de protecție de 8 km construită de Olanda în anii 1950, o barieră în apropiere de Londra cunoscută sub numele de „Thames Barrier" (Bariera Tamisei) și o barieră de 24 de kilometri în afara Sankt Petersburgului, Rusia, finalizată în 2010.

Articolul respectiv a atras atenția președintelui de atunci, Donald Trump, care a intrat pe Twitter, catalogând digul de protecție a mării drept o idee „costisitoare și prostească".

„Îmi pare rău", a scris el pe Twitter, „va trebui să vă pregătiți mopurile și gălețile!".

La scurt timp după aceea, Army Corps a anunțat că suspendă întregul studiu. Oficialii locali s-au plâns că ajutorul federal de miliarde de dolari s-a evaporat brusc. Proiectele ar fi necesitat ca orașul New York, statul New York și New Jersey să plătească 35%, iar Congresul să aloce banii pentru restul de 65%. Sub Administrația Biden, studiile au reînceput, dar s-au pierdut luni prețioase.

„ORAȘELE SUNT LOCURI DIFICILE PENTRU A LUCRA ȘI A GUVERNA. TOCMAI CÂND ÎNCEPI SĂ INTRI ÎN ACȚIUNE, CONDUCEREA SE SCHIMBĂ"

FOTO. ÎN SUS NASIR KACHROO/NURPHOTO/GETTY JOE RAEDLE/GETTY ED JONES/AFP/GETTY

Factorii de decizie politică nu par a fi mai aproape de un acord.

Zarrilli, fostul șef al Departamentului pentru climă al orașului, care este acum consilier special pentru climă și sustenabilitate la Universitatea Columbia, a minimizat importanța acestui eșec și a declarat că orașul a făcut deja o mulțime de reparații mai puțin spectaculoase. De exemplu, a ridicat intrările de metrou și a promovat creșterea barierelor naturale împotriva inundațiilor în largul coastei din Staten Island prin crearea a aproape un kilometru de diguri parțial scufundate, acoperite cu stridii reciclate și recifuri ce vor crește în timp. „O pregătire de succes", spune el, „constă în o mulțime de măsuri mici, pe termen scurt, mediu și lung".

„Nu există gloanțe de argint", spune el. „Reziliența climatică nu se încadrează într-un pachet perfect, de genul «iată care este singurul lucru important», ceea ce, desigur, face ca discuția să fie complicată".

Nimeni nu se aștepta ca acest lucru să fie ușor. Cea mai bună șansă pe care o au orașele, spune Andrew Salkin, fost oficial al orașului New York și fondator al Resilient Cities Catalyst, o organizație non-profit care se ocupă de reziliența urbană, este să planifice cu atenție pe termen lung și apoi să integreze eforturile de reziliență în noile proiecte de construcție și infrastructură pe măsură ce acestea sunt puse în funcțiune.

„Există o mulțime de provocări și este greu pentru orașe să gestioneze acest lucru", spune el. „Orașele sunt locuri dificile de lucrat și de guvernat. Tocmai când începi să ai succes, conducerea se schimbă".

„Există grade diferite de succes în funcție de diferitele tipuri de climă", notează el. „O comunitate ar putea fi rezistentă la apă, dar ignoră căldura".

Klaus Jacob, cercetător științific special la Observatorul Lamont-Doherty Earth de la Universitatea Columbia și fost membru al Grupului de experți în schimbări climatice din New York, spune că orașul New York se descurcă mai bine decât multe alte orașe. În New Orleans, Army Corps a cheltuit 14 miliarde de dolari pentru a moderniza digurile care se scufundă și care în curând vor fi inadecvate. Iar în Miami Beach, notează el, politicienii cheltuiesc miliarde de dolari pentru a construi sisteme de pompare care au ca scop atenuarea efectelor inundațiilor de pe străzi în timpul unei ploi normale, dar care vor fi rapid copleșite de fenomene meteorologice extreme.

Cu toate acestea, el susține că planurile climatice ale orașului New York nu sunt suficient de orientate spre viitor - multe dintre ele nu privesc mai departe de anul 2050 - ceea ce va forța generațiile viitoare să găsească

noi soluții. Și, deși planurile sunt cuprinzătoare, spune el, orașul a continuat să planifice noi construcții pe terenuri vulnerabile: Clădiri înalte au fost ridicate de-a lungul East River și noi locuințe publice sunt prevăzute pentru Rockaways, o parte a orașului care a fost copleșită în timpul uraganului Sandy. În practică, eforturile se concentrează aproape întotdeauna pe repararea ultimului dezastru în loc să privească înainte.

Uraganul Ida ilustrează pericolele acestei abordări. „Știam că vom avea parte de ploi abundente", spune Vincent Sapienza, directorul operațional al DEP. „Dar nimeni nu prevăzuse 5 cm într-o oră".

În urma furtunii, accentul imediat a fost pus pe dezvoltarea unui sistem de notificare de urgență pentru a se asigura că locuitorii aflați în pericol ies la timp, spune Sapienza. Pe termen lung, orașul plănuiește să se bazeze din ce în ce mai mult pe bazine de captare artificiale pentru a filtra resturile ce ar putea înfunda conductele, împreună cu instrumente naturale, cum ar fi zonele umede temporare create de om pentru a absorbi apele pluviale, deoarece există o limită la cât de mari pot deveni conductele de canalizare.

Printre cele mai promițătoare abordări, spune Sapienza, se numără un program de construire a ceea ce orașul numește „centuri albastre", un sistem hibrid care leagă canalizările de coridoarele naturale de drenaj, cum ar fi cursuri de apă, iazuri, grădini de ploaie ce absorb apa de pe marginea trotuarelor și alte tipuri de bazine de retenție artificiale, care, în locuri din afara zonelor comerciale, pot fi atât de mari încât să semene cu zonele umede și adesea cresc valoarea proprietăților. Orașul a construit mai mult de 70 de bazine începând cu anii 1980. După Ida, a crescut finanțarea de peste patru ori și a adoptat măsuri care impun ca noile construcții să includă elemente care să împiedice scurgerea apei de ploaie de pe acoperișuri și de pe străzi.

Retragerea controlată de pe coaste

Până în prezent, o mare parte a lumii pare să nu se fi trezit încă la această amenințare - deși un număr tot mai mare de orașe au în derulare proiecte comparabile, ca amploare și ambiție, cu cele din New York. Cele mai multe dintre aceste orașe, ca Big Apple, au fost împinse la acțiune de o tragedie.

În orașul Ho Chi Minh, numărul incidentelor în care capacitatea de drenaj a fost depășită de precipitații „extrem de abundente" - definite ca fiind mai mult de 10 cm în trei ore - a crescut cu 500% în ultimii ani, iar mii de oameni au murit. Ca răspuns, vietnamezii construiesc un dig masiv de 60 de kilometri care înconjoară orașul Ho Chi Minh, cu stații de pompare și porți de ecluză, cu scopul de a proteja o zonă în care locuiesc 6,5 milioane de oameni.

De asemenea, protecția împotriva inundațiilor a fost, în mod necesar, de mult timp o prioritate națională în Olanda, unde 20% din teritoriu se află sub nivelul mării, iar 50% se află la mai puțin de un metru deasupra acestuia. O inundație catastrofală din 1953 a făcut mii de victime. Pentru a se pregăti pentru schimbările climatice, Rotterdam, unde se află cel mai mare port din Europa, a adaptat un sistem masiv de apărare împotriva inundațiilor și a creșterii nivelului mării, care include dune de nisip de-a lungul coastei, diguri de-a lungul râurilor, clădiri plutitoare în zonele care nu pot fi protejate și o barieră uriașă împotriva valurilor de furtună, formată dintr-o pereche de porți de 210 metri lungime la gura de vărsare a principalei căi navigabile care duce în port. Este una dintre cele mai mari structuri mobile de pe planetă. Franța a instituit o „taxă pe căldură" la scurt timp după ce un val de căldură din 2003 a ucis peste 15.000 de persoane și a folosit banii pentru a pune în aplicare un sistem

„FIE SE VA ÎNTÂMPLA PRINTR-O PLANIFICARE INTELIGENTĂ, D

UN PERETE DIFERIT

În ianuarie 2020, președintele de atunci, Donald Trump, a calificat ideea unui zid de protecție a mării în New York drept „costisitoare" și „prostească". Mai jos: Bariera de protecție împotriva valurilor de furtună Maeslant din Rotterdam, Olanda.

FOTO: FRANS LEMMENS/GETTY

cuprinzător de alertă și de verificare a căldurii, menit să protejeze persoanele în vârstă, persoanele fără adăpost și alți cetățeni vulnerabili.

Cu ajutorul Băncii Mondiale, al Agenției Europene de Mediu și al altor organisme, 125 din cele 154 de țări în curs de dezvoltare au început, până în 2020, să ia măsuri pentru a elabora „Planuri naționale de adaptare" - planuri cuprinzătoare de pregătire pentru calamități viitoare (deși numai 20 au prezentat planuri complete).

Cu toate acestea, în cea mai mare parte a lumii, reziliența la schimbările climatice rămâne un obiectiv îndepărtat. Investițiile globale în adaptare au crescut încet, dar constant, în anii premergători pandemiei, de la 22 miliarde de dolari în anul fiscal 2015-2016 la 30 de miliarde de dolari în 2017-2018, dar trebuie să crească de cinci până la zece ori pentru ca țările în curs de dezvoltare să se ridice la nivelul estimărilor Programului de mediu al ONU privind ceea ce va fi necesar pentru a răspunde la riscurile climatice în creștere. UNEP estimează că nevoile țărilor în curs de dezvoltare se vor situa între 140 și 300 de miliarde de dolari pe an până în 2030. Iar o analiză a planurilor de cheltuieli post-pandemice a constatat că doar o fracțiune din fonduri au fost alocate pentru consolidarea rezistenței la schimbările climatice. Măsurile care cresc emisiile de carbon depășesc cu patru la unu

CĂTRE UN GUVERN ORIENTAT SPRE VIITOR, FIE SE VA ÎNTÂMPLA PRIN DEZASTRE"

numărul inițiativelor verzi. Chiar și Statele Unite au întârziat la adaptarea la schimbările climatice. Congresul american a aprobat abia în noiembrie primul angajament major de fonduri pentru reziliență în domeniul climei, pentru a ajuta comunitățile să se pregătească pentru inundații, incendii și furtuni din ce în ce mai grave. Această sumă făcea parte din proiectul de lege privind infrastructura în valoare de 1.000 de miliarde de dolari, care conținea prevederi redactate de senatorul republican Bill Cassidy, al cărui stat natal, Louisiana, a pierdut 82 de persoane în urma uraganului Ida. Proiectul de lege a desemnat 47 de miliarde de dolari pentru eforturile de reziliență climatică.

Ca urmare, bugetul anual pentru programul Agenției Federale pentru Situații de Urgență, ce are ca scop cumpărarea sau ridicarea locuințelor expuse riscului de inundații, va fi mai mult decât triplat, ajungând la 700 de milioane de dolari. Bugetul pentru construcții al Corpului de ingineri al armatei va fi mai mult decât cvadruplu, cu 11,6 miliarde de dolari pentru proiecte precum controlul inundațiilor și dragarea râurilor. Proiectul de lege include, de asemenea, 492 de milioane de dolari pentru a ajuta agențiile federale să cartografieze și să prognozeze mai bine inundațiile interioare și de coastă.

Este un început promițător și un indiciu că, probabil, vânturile politice se schimbă. Dar nimeni nu-și face iluzii că se vor rezolva problemele. Jacob de la Columbia crede că singura soluție cu adevărat durabilă este retragerea controlată de pe coastă.

„Fie se va întâmpla printr-o planificare inteligentă, de către un guvern orientat spre viitor, fie se va întâmpla prin dezastre", spune el. „Orașul New York ar trebui să înceapă să planifice acest lucru acum, pentru că va costa miliarde și miliarde și miliarde de dolari".

Se pare că învățarea din experiență va continua să fie cel mai puternic motivator.

„Ne aflăm în acest moment în care vom continua să fim pur și simplu șocați de ceea ce se întâmplă în atmosfera noastră și în climatul nostru", spune Salkin. „Există o mare diferență între a ști pe hârtie și vorbind cu oamenii de știință și a vedea acest lucru în viața reală. Există o schimbare psihologică care are loc acolo".

CĂLCÂND PE APĂ
De sus în jos: Inger Andersen, de la ONU, ține un discurs la conferința COP15 privind clima din China, în octombrie 2021; iar liderii orașului New York au luat în considerare o barieră maritimă precum cea din Londra, pe râul Tamisa.

FOTO. DE SUS: JIN LIWANG/XINHUA/GETTY; DUKAS/UNIVERSAL IMAGES GROUP/GETTY

FOTOREPORTAJ

O altfel de vacanță

Chiar dacă sunt destinații pe care credem că le cunoaștem, ele au mereu locuri și povești care merită descoperite. Și sunt într-o continuă transformare.

de **MUGUR VĂRZARIU**

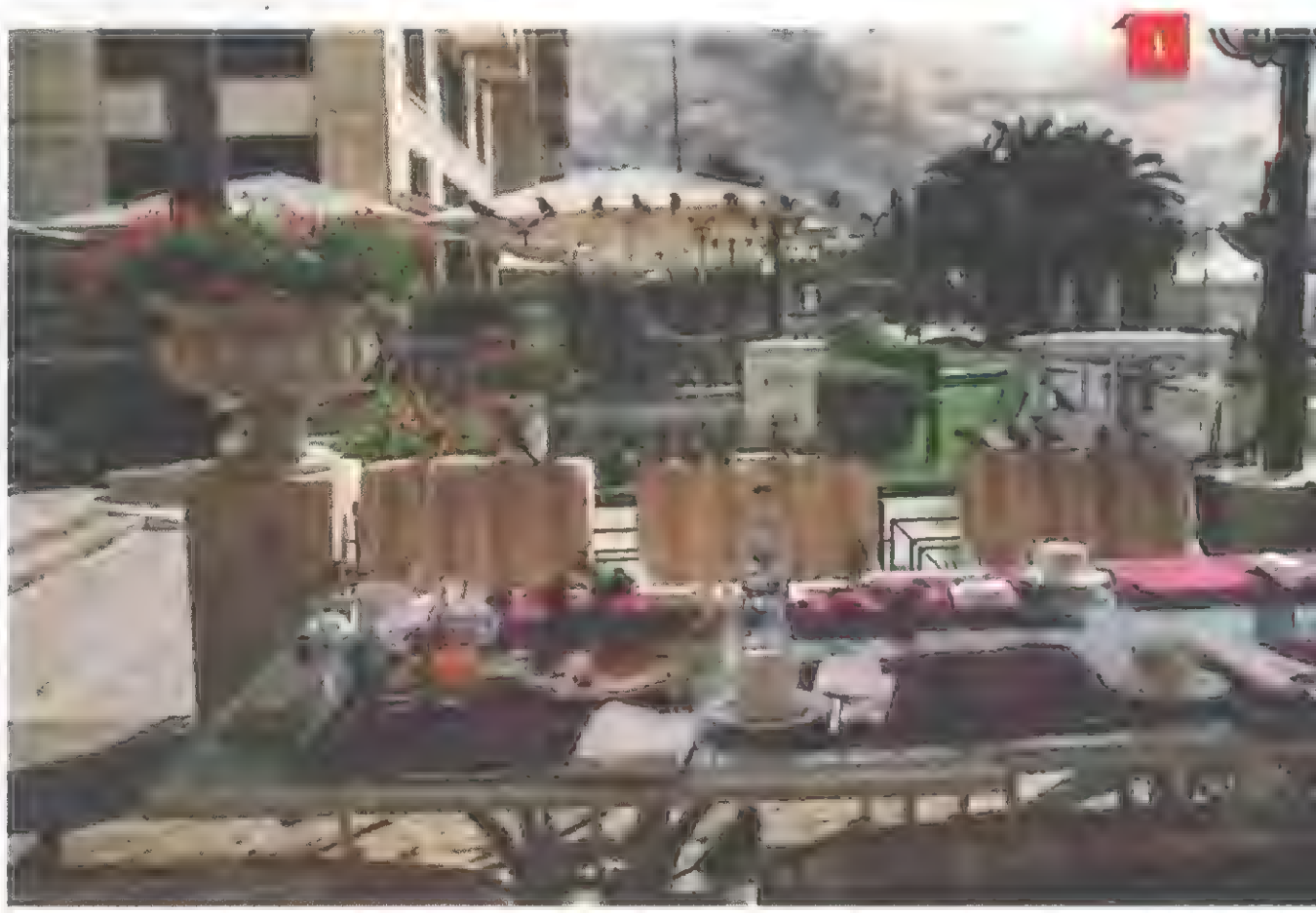

ÎN VARA ANULUI 2021, PENTRU CĂ ERAM ÎNCĂ sub impactul direct al pandemiei, nu am vrut să îmi asum prea multe riscuri, așa că am hotrat să revizitez două destinații de care m-am bucurat de mai multe ori în trecut: Franța și Turcia.

La Paris, cel mai mult îmi place să mă plimb pe jos. Dis de dimineață, cobor pe George V, fac dreapta spre Trocadero, traversez Sena și de obicei mă urc până în vârful turnului Eiffel. Mă încarc vizual cu priveliștea, după care continui pe Quai d'Orsay. Las Petit Palais și Place de la Concorde pe stânga, după care trec Pont Neuf spre Muzeul Louvre. Mă întorc apoi pe Rue de Rivoli, pe Champs-Elysees, fac stânga pe Avenue Montaigne și iau prânzul la micuțul și cochetul restaurant L'Avenue.

În funcţie de timpul pe care îl am la dispoziţie, încerc mereu să revizitez Île de la Cite și Montmartre. Iubesc Parisul.

Riviera franceză

După câteva zile petrecute la Paris, am zburat spre Nisa. De aici, cu maşina am ajuns la Saint Tropez. Nu mai fusesem de câţiva ani buni pe Riviera franceză și trebuie să recunosc că am fost neplăcut surprins de schimbările găsite pe plajele cu care eram obişnuit.

Dacă Val Rouge dispăruse în urmă cu mai mulți ani, Les Palmiers, unul dintre locurile preferate pentru atmosferă și, mai ales, mâncare s-a schimbat complet. Modificările impuse de autorități au dus la micșorarea locațiilor, atât ca spațiu destinat restaurantului, cât și ca loc pentru stat la plajă. La începutul anilor 2010, Les Palmiers era renumit pentru design și pentru prezentările de modă ce aveau loc în timpul mesei de prânz. În această vară, nu am mai regăsit nimic din vechea atmosferă. Dezamăgitoare au fost și experiențele de la Cuccina, devenit acum o simplă Trattoria, și cea de la așa-zisul Cipriani.

Singurul loc rămas neschimbat din 1955 este Le Club 55. Patrice de Colmont, patronul clubului, avea câteva luni când tatăl lui a descoperit locul în 1947, în timp ce lucra la un documentar în Mediterana. Anul următor, fascinată de sălbăticia locului, întreaga familie s-a mutat acolo și, de atunci, încet-încet, puținii locuitori ai zonei au început să ia masa la familia Colmont.

Spre norocul lor, în 1955, Brigitte Bardot și echipa de filmare cu care lucra la „Și Dumnezeu a Creat Femeia" au avut nevoie de un loc în care să mănânce. Mama lui Patrice și-a asumat responsabilitatea hrănirii acestora și așa s-a născut faimosul 55.

Am stat de vorbă cu Patrice în timp ce aranja mesele pentru masa de prânz. Era încă în convalescenţă după ce trecuse prin COVID-19. Restaurantul abia se redeschisese după carantina impusă în mod legal.

Farmecul acestui loc este dat de faptul că este neschimbat. Într-o societate care pune presiune pe tine și care forțează schimbarea, puține locuri pe această planetă reușesc miracolul de a împietri trecerea timpului.

De la fețele de masă, meniu, tipul de formație live și până la saltelele de pe plajă, totul arată la fel în fiecare an. La 55, mitocanii nu se regăsesc. Atmosfera prietenoasă a găzduit numeroase celebrități ale vremii. Îmi amintesc că prin 2011 l-am văzut aici pe Armani.

1. Istanbul, Turcia
2. Tour Eiffel, Paris
3. Pe plajă la Saint Tropez, Riviera franceză
4. Cerere în căsătorie la Disneyland Paris
5 Cochetul restaurant L'Avenue din Paris

MUGUR VĂRZARIU este fotograf de documentar și realizator de film cu o recunoscută activitate în apărarea drepturilor omului la nivel internațional. Mugur poate fi urmărit și pe www.mugurvarzariu.com

Fotografii de MUGUR VĂRZARIU

Constanța cu care reușește să livreze calitate îmi amintește de locuri precum Suvretta House, ceea ce nu este puțin pentru un simplu restaurant pe plajă.

Istanbul

Următoarea destinație a fost Istanbul. Nu mai țin minte cu exactitate de câte ori am vizitat acest oraș. Este una dintre destinațiile mele favorite, în special pentru weekend. Dacă nu ai educație, Istanbulul nu are ce să îți ofere în afară de Marele Bazar, câteva străzi cu produse din piele și o pungă cu rahat. Dacă nu vizitezi însă Istanbulul ca urmaș al iobagilor, acest oraș nu va înceta niciodată să te uimească.

Dintre toate hotelurile în care am stat când am fost la Istanbul, niciunul nu se compară cu Ciragan Palace. De fiecare dată, abia aștept să ajung în cameră. Priveliștea este spectaculoasă. Din pat poți să vezi Bosforul și du-te-vino-ul de bărci și nave de mare tonaj ce alunecă lin spre Mediterana sau Marea Neagră.

Din balcon, spre stânga, poți să vezi moscheea din Ortokoy și primul pod construit peste Bosfor, ce leagă Europa de Asia. Dacă privești spre dreapta zărești palatul Topkapî și moscheea Sophia.

Diferența majoră o fac însă oamenii cu experiență, școliți la standardele impuse de Leading Hotels. Aceștia știu să trateze și să facă fiecare client să se simtă special. Micile detalii la care recepționierii și personalul de la concierge sunt atenți fac ca fiecare zi să fie de neuitat. Dacă vreți să încercați un restaurant cu o locație excepțională, vă recomand Sunset Grill and Bar. Celor care își doresc o experiență culinară deosebită le recomand întotdeauna Zuma.

Le Club 55

6. Pontonul celebrului Le Club 55 din Saint Tropez. 7, 8. La plajă în Saint Tropez. 9. Patrice de Colmont, patronul Le Club 55 din Saint Tropez

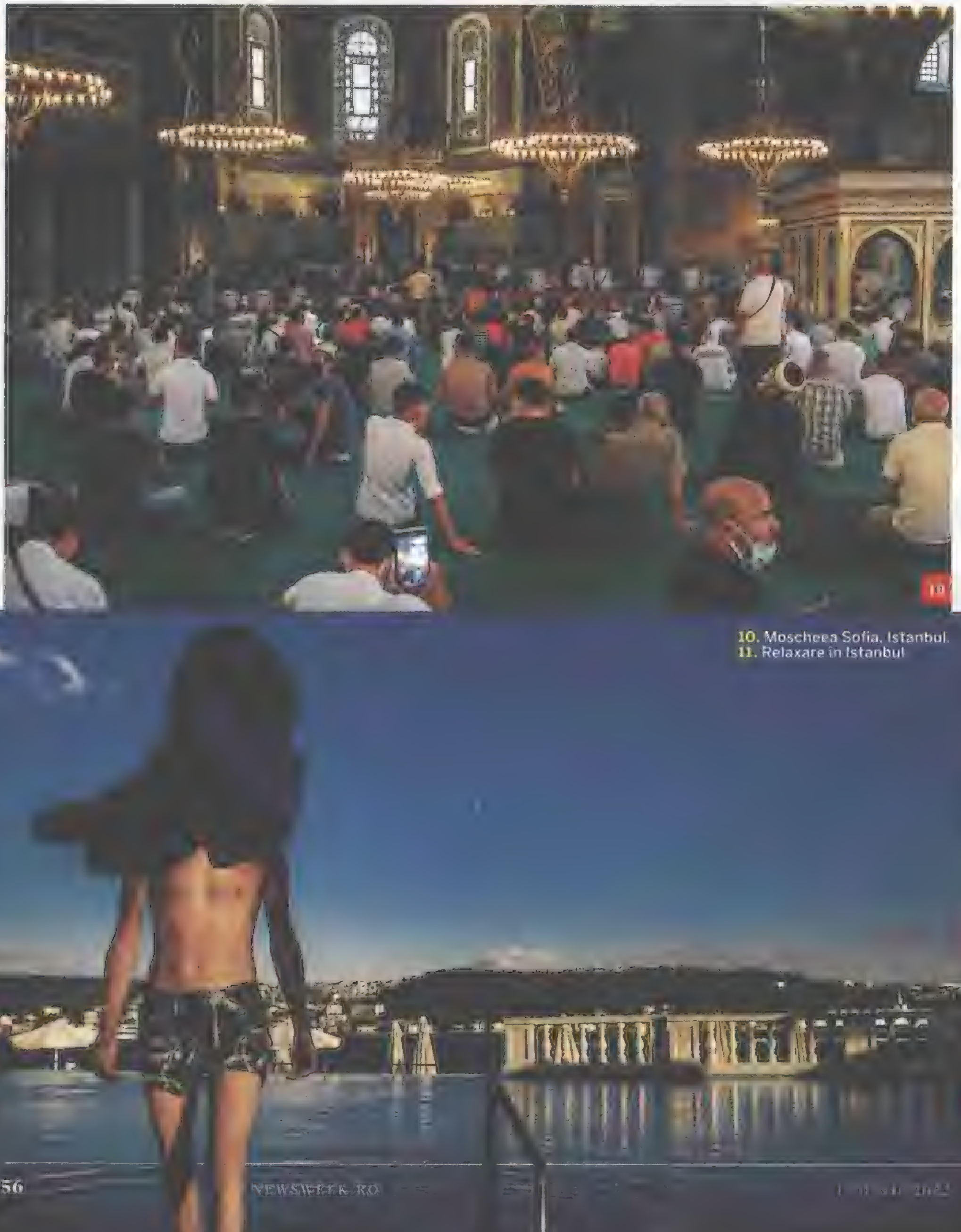

10. Moscheea Sofia, Istanbul.
11. Relaxare în Istanbul

www.eximbank.ro
informatii@eximbank.ro

ROMÂNIA
CREȘTE CU NOI

EximBank
România

CONCORSO D'ELEGANZA VILLA D'ESTE 2022

Parada celor mai spectaculoase mașini clasice din lume

Concorso d'Eleganza Villa d'Este, cel mai important și exclusivist eveniment de profil din lume pentru autovehiculele clasice, alături de Pebble Beach, nu a trădat nici anul acesta așteptările, deși are o vârstă venerabilă – prima ediție a fost organizată în 1929.

de **RĂZVAN SCĂEȘTEANU**

COLECȚIONARII, ARTIȘTII RESTAURATORI ȘI pasionații de mașini cu poveste și suflet s-au întâlnit din nou, în perioada 19-21 mai, în grădina Villa d'Este și în vecinătatea Villa Erba, de pe malul Lacului Como din Italia, pentru a admira aproximativ 100 de automobile legendare și a desemna „BMW Group Trophy - Best of Show", precum și câștigătoarele celor 7+1 categorii ale concursului de frumusețe din acest an. Nu în ultimul rând, Concorso d'Eleganza Villa d'Este 2022 a găzduit aniversările de 50 de ani BMW M GmbH și 75 de ani Ferrari.

Cele șapte categorii principale ale concursului au primit denumiri care să reflecte aniversările și superlativele competiției din acest an: Clasa A – The golden age of elegance: the art deco era of motor car design (Epoca de aur a eleganței: era art deco a designului auto), Clasa B – Kompressor! The supercharged Mercedes-Benz (Kompressor! Mercedes-Benz supraalimentat), Clasa C – Celebrating 150 seasons at Villa d'Este: how grand entrances were once made (150 de sezoane la Villa d'Este: intrările spectaculoase de altă dată), Clasa D – The Cavallino at 75: eight decades of Ferrari represented in eight icons (Călușul Cabrat la 75 de ani: opt decenii de Ferrari reprezentate în 8 simboluri), Clasa E – Born for the racetrack: „Win on Sunday, sell on Monday" (Născut pentru circuit: „Câștigă duminică, vinde luni"), Clasa F – 50 years of mean machinery: BMW M cars and their ancestors (50 de ani de mașinii puternice - automobilele BMW M și predecesorii lor) și Clasa G – Breaking the speed barrier: pioneers that pursued the magic 300 kph (Spărgând bariere de viteză: pionieri în căutarea limitei magice de 300 km/h).

Separat a fost rezervată o categorie pentru conceptele contemporane și prototipuri, Concorso d'Eleganza Villa d'Este neprezentând doar cele mai mai valoroase exponente din istoria automobilului, ci și o perspectivă asupra mobilității viitorului.

ASTON MARTIN BULLDOG - „Coppa d'Oro Villa d'Este"

Supercarul Aston Martin Bulldog înscris în Clasa G – Breaking the speed barrier: pioneers that pursued the magic 300 kph (Spărgând bariere de viteză: pionieri în căutarea limitei magice de 300 km/h), aflat în proprietatea miliardarului american Phillip Sarofim, a câștigat „Coppa d'Oro Villa d'Este" 2022, cea mai importantă distincție a concursului (votul publicului). Fabricat în 1979, Aston Martin Bulldog dispune de un motor V8, twin-turbo, de 5,3 litri, care dezvoltă 600 de cai putere. În anii 1970, producătorul spunea că poate atinge 381 km/h, dar în teste a ajuns doar la 307 km/h.

BUGATTI TIPO 57 S - „BMW Group Trophy - Best of Show"

Juriul specializat al Concorso d'Eleganza Villa d'Este a acordat premiul „BMW Group Trophy - Best of Show" unui Bugatti Tipo 57 S din 1937. Automobilul aflat în posesia lui Andrew Pisker din Monaco are o caroserie tip cabriolet semnată de atelierul francez Carrosserie Vanvooren și a fost produs doar în 60 de exemplare.

BUGATTI BOLIDE –
Concorso d'Eleganza Design Award for concept cars and prototypes

Bugatti Bolide este, fără îndoială, cel mai extrem hypercar, dacă se poate spune așa, produs până în prezent de constructorul francez. Mașina dispune de un motor quad-turbo, cu arhitectură W16, de 8.0 litri, care dezvoltă 1.850 de cai putere și un cuplu de 1.850 Nm, și nu cântărește decât 1.240 de kilograme. De asemenea, merită menționate și alte șapte premii acordate unor bijuterii pe patru roți în cadrul Concorso d'Eleganza Villa d'Este 2022: BMW M Trophy (pentru cea mai puternică mașină) – Ferrari F40 LM din 1993; FIVA Trophy (pentru cel mai bine conservat vehicul cu patru roți dinainte de Război) – Bugatti Type 59 Sports din 1934; ASI Trophy (pentru cel mai bine conservat vehicul de după Război) – Maserati A6 GCS MM din 1954; Trofeo Automobile Club Cernobbio (pentru mașina care a venit de cel mai departe) - Mercedes-Benz 300 SL Roadster din 1960; Vranken Pommery Trophy (pentru cea mai iconică mașină) - Mercedes-Benz 710 SS din 1966; Auto & Design Trophy (cel mai radical design) - Ferrari 365 P Berlinetta Speciale din 1966; BMW Group Classic Trophy (cea mai dificilă restaurare) - Cord 812 Phaeton din 1936.

„M", cea mai puternică literă a alfabetului, a împlinit 50 de ani

Pe 24 mai 2022, s-au împlinit 50 de ani de la înființarea BMW M GmbH, de la nașterea cele mai puternice litere a alfabetului, „M". Iar Concorso d'Eleganza Villa d'Este 2022 a fost prima scenă a „petrecerii" aniversare. În 1972, primul BMW dezvoltat de Motorsport GmbH (redenumit BMW M GmbH, în 1993), sub bagheta magică a lui Jochen Neerpasch, BMW 3.0 CSL (E9), cu „L" de la „Leicht", adică „ușor". Mașina omologată pentru curse dispunea, de pildă, de portiere, capotă motor și capotă portbagaj din aluminiu și de geamuri laterale din plexiglass. Eleronul spate gigantic, care i-a adus porecla de „Batmobile", era livrat în portbagaj, deoarece nu putea fi folosit legal pe șoselele din Germania. Acum, când „M" a împlinit 50 de ani, BMW a resuscitat legenda și a lansat, în premieră, la Concorso d'Eleganza Villa d'Este 2022, noul BMW M4 CSL, un model ediție specială ce îmbină pasiunea curselor old-school cu tehnologia inovatoare pentru a crea o experiență de performanță inimitabilă. De asemenea, BMW Group Classic a făcut o punte între trecutul, prezentul și viitorul mobilității, prin prezentarea automobilelor de colecție istorice și actuale. Viitorul a fost prezentat de BMW i7, primul BMW Seria 7 electric. M4 CSL este definit de două caracteristici tehnice de bază: o creștere a puterii cu 40 de cai putere față de actualul BMW M4 Competition Coupé, la 550 cai putere, și o reducere a masei cu 100 de kilograme. Acesta este cel mai puternic motor cu șase cilindri în linie instalat vreodată din fabrică pe un model de serie.

75 de ani de FERRARI

Cea de-a 75-a aniversare a producătorului italian Ferrari a fost onorată cu propria sa categorie de competiție la Concorso d'Eleganza Villa d'Este 2022 - „Cavallino at 75: eight decades of Ferrari represented in eight icons". Cele opt icon-uri Ferrari au fost: Ferrari 375 America (1953), Ferrari 250 GT Zagato (1956), Ferrari 335 S (1958), Ferrari 400 Superamerica Aerodinamica (1964), Ferrari 365 P Berlinetta Speciale Three Seater (1966), Ferrari 275 GTB / 4 (1967), Dino 206 GT (1968) și Ferrari 365 GTS / 4 Daytona Spider (1971).

ROLLS-ROYCE BOAT TAIL – Cea mai scumpă mașină nouă din lume

Rolls-Royce a ales Concorso d'Eleganza Villa d'Este 2022 pentru prezentarea celui de-al doilea model exclusivist Boat Tail. Asamblat în întregime manual, modelul unicat a fost realizat de departamentul Rolls-Royce Coachbuild și are un preț estimat la 26 de milioane de euro. Rolls-Royce Boat Tail măsoară 5.8 metri lungime, iar designul a fost gândit pornind de la ambacarțiunile de lux. Mașina e vopsită în două nuanțe de albastru, are un parbriz rotunjit puternic în zonele laterale, plafonul din material textil este detașabil, iar pe planșa de bord a fost integrat furnir și o decorație realizată prin tehnica Guilloche. La interior există un frigider dublu, tacâmuri din argint și veselă din porțelan. În portbagaj există un parasolar, două măsuțe de cocktail și două scaune care pot fi pliate.

PUBLICITATE

TELEVIZIUNE

Credință și crimă

Under the Banner of Heaven explorează atât o crimă brutală, cât și istoria Bisericii lui Iisus Hristos a Sfinților din Ultimele Zile.

UNDER THE BANNER OF HEAVEN nu este o dramă criminalistică tipică. Există o crimă și un detectiv - interpretat de Andrew Garfield - care încearcă să o rezolve, dar este, de asemenea, o examinare complexă a credinței, a fundamentalismului și a adevărului din spatele unei crime șocante.

Serialul FX în șapte episoade, care a avut premiera pe Hulu la 25 aprilie, detaliază moartea Brendei Wright Lafferty și a fiicei sale de 15 luni, Erica, în 1984. Cele două au fost ucise în casa lor din Utah de către cumnații Brendei, Ron și Dan Lafferty, după ce au primit o „revelație" de la Dumnezeu. Frații au fost găsiți vinovați de crimă în 1985. Dan a primit două condamnări pe viață, pe care le execută în prezent. Ron a fost condamnat la moarte, dar a murit din cauze naturale în închisoare, la vârsta de 78 de ani, în 2019.

de **ROXY SIMONS**

Pe lângă crimele și ancheta ulterioară a poliției, serialul explorează și crearea Bisericii lui Isus Hristos a Sfinților din Ultimele Zile (LDS), precum și viața Brendei Wright Lafferty. Creatorul serialului, Dustin Lance Black, a declarat pentru *Newsweek*: „Vreau să celebrez curajul ei, pentru că a fi curioasă ca femeie mormonă, mai ales în acea perioadă, a fost curajos. Odată ce am ajuns să îi cunosc familia, iar familia ei mi-a încredințat jurnalele ei, mi-a încredințat scrisorile pe care ea le scria surorii ei din acea vreme, m-am simțit foarte aproape de Brenda, foarte inspirat de Brenda".

Daisy Edgar-Jones, care o interpretează pe Wright Lafferty, spune: „Aceasta a fost un aspect foarte important în ceea ce privește motivul pentru care am semnat pentru că, atunci când am citit primele episoade și am vorbit cu Lance despre asta, i-am spus foarte clar că vreau să o celebrez pe Brenda, persoana incredibilă care a fost".

Detectivul Jeb Pyre, interpretat de Garfield, este un om a cărui credință este pusă la încercare de ororile morții Brendei Wright Lafferty.

Credința sa atât în Dumnezeu, cât și în învățăturile Bisericii LDS se clatină pe măsură ce află mai multe despre secretele întunecate ale familiei în care s-a căsătorit.

Deși personajul său a fost creat special pentru serial, care se bazează pe cartea de non-ficțiune cu același nume a lui Jon Krakauer, Garfield spune că interpretarea sa a fost influențată de discuțiile cu un detectiv mormon real care a trecut printr-o încercare comparabilă.

„Am reușit să vorbesc cu cineva din Utah care a trecut prin ceva similar", spune Garfield. „A vorbit cu mine sub anonimat, dar era un detectiv care era mormon și care se ocupa de un caz ce i-a pus cu adevărat la încercare credința. Un caz îngrozitor care avea legături cu primele zile ale curentului mormon, iar el mi-a oferit o mulțime de informații. Experiența lui de a se lupta cu propria credință în timp ce lucra la acest caz particular a fost o experiență foarte

FOTO: MICHELLE FAYE/FX (2)

„Nu cred că poți aborda aceste tipuri de personaje dintr-un punct de vedere întunecat și malefic".

utilă pentru mine. L-am făcut pe Jeb să fie foarte real".

Starul „tick, tick...BOOM" spune că a fost nerăbdător să facă parte dintr-un serial care să fie foarte diferit de celelalte roluri ale sale. „În ultima vreme am lucrat personaje mult mai expresive din punct de vedere fizic, emoţional, mai teatrale, care îşi poartă inima la vedere", spune el. „A fost interesant pentru mine acest personaj introvertit, stoic. Un detectiv mormon nu poate fi mai expansiv decât un scriitor de teatru muzical, flamboaiant. A fost o provocare pentru mine să lucrez şi să văd dacă pot exprima mai mult fără să joc foarte mult, iar lupta prin care trece el este fascinantă, este extremă".

Sam Worthington şi Wyatt Russell îşi asumă rolurile lui Ron şi, respectiv, Dan Lafferty. Deşi interpretarea unui ucigaş din viaţa reală ar fi putut fi o perspectivă descurajantă, Worthington a ales să nu se concentreze asupra crimei. „Nu cred că poţi aborda efectiv acest tip de personaje dintr-un punct de vedere întunecat şi malefic", spune el. „Am discutat cu Lance dacă putem găsi ceva care să fie autentic şi adevărat pentru personajul Ron. Urmărirea lui ar putea deveni întunecată, ar putea fi percepută în mod greşit, dar pentru mine, pentru a juca acest rol, m-am agăţat de un lucru pozitiv şi anume că a fost un om care a vrut doar să păstreze această familie unită. Asta ne-a oferit o mulţime de opţiuni, în ce fel puteam juca anumite scene şi tonul pe care puteam să îl dăm anumitor scene. Ca actor, încerci să găseşti cea mai simplă cale de a ajunge la adevăr".

Russell, în schimb, a comparat interpretarea lui Dan cu „răul de mare". „A existat un sentiment constant de îngheţ. Era o persoană foarte apreciată. Şi ai aceste scene în care te distrezi, asta făcea parte din rol. Dar, ştiind care era rezultatul final, de fiecare dată când începeam să mă distrez un pic, apărea acea senzaţie de rău în stomac, care îţi taie cheful de distracţie. Dar aşa trebuia să fie", spune el.

Russell a încercat să-l contacteze pe Dan Lafferty, dar nu a au intrat în legătură. „După ce încercările mele au eşuat, mi-am zis că, ei bine!, poate că nu vreau să vorbesc cu el", spune Russell. „Ascultasem deja o mulţime de înregistrări audio. Nu ştiam ce întrebări aş putea să-i pun care să mă ducă la o nouă perspectivă despre cine era el şi despre caracterul său".

Worthington spune că, în loc să vorbească cu cineva care îl cunoştea pe Ron, s-a bazat pe Black, deoarece showrunnerul a fost legat de poveste şi a încercat să adapteze cartea lui Krakauer timp de un deceniu.

„Lance a fost sursa mea. Întotdeauna mă duceam la el dacă aveam întrebări despre religie, pentru că a fost crescut ca mormon şi ştiu că are încă mult respect pentru acea comunitate. În ceea ce priveşte povestea, el a trăit cu asta timp de 10 ani, aşa că ştia povestea pe care voia să o spună şi cum voia să o spună".

➤ **Roxy Simons** *este reporter de televiziune şi film la* Newsweek. *Twitter @roxysimons*

TULBURAT Andrew Garfield (stânga) în rolul unui detectiv de poliție și Daisy Edgar-Jones în rolul unei tinere mormone care ajunge să sfârșească rău.

FOTO: PROFIMEDIA

Nadia Comăneci, primul 10 din istoria gimnasticii

18 IULIE 1976. „ZEIȚA DE LA MONTREAL" SAU „PERFECT NADIA" sunt doar două dintre superlativele cu care Nadia Comăneci a intrat în istoria sportului după ce, în întrecerea de la paralele inegale din cadrul Jocurilor Olimpice de la Montreal din 1976, a obținut prima notă de 10 din istoria întrecerilor olimpice de gimnastică. De altfel, acea ediție a intrat în istoria sportului drept „Olimpiada Nadia Comăneci", după ce Nadia, care avea doar 14 ani, a primit șapte note de 10 (primele în istoria concursurilor oficiale de gimnastică!) și a stabilit un „record absolut": 20 de puncte, la paralele inegale (potrivit codului de punctaj de la acea vreme). În palmaresul ei strălucesc cinci medalii olimpice de aur, două de aur la Campionatele Mondiale (CM) și nouă de aur la Campionatele Europene (CE). Numărul total al medaliilor câștigate de Nadia Comăneci la Jocurile Olimpice, CM și CE se ridică la 25, din care 16 de aur. Este considerată una dintre cele mai bune sportive din secolul trecut și printre cele mai mari gimnaste ale lumii.

Nadia Comăneci a fost considerată o gimnastă perfectă, un adevărat fenomen, impunându-se prin grație, precizie, armonie, simț artistic, amplitudine și îndrăzneală în abordarea unor elemente de mare dificultate. S-a scris despre ea că reprezintă desăvârșirea în sportul pe care-l practică, fiind, totodată, o gimnastă încântătoare și uimitor de expresivă, strălucitoare și plină de temperament, care a adus o notă deosebită, originală nu doar în acrobatică.

17 IUNIE - 21 IULIE

A fost publicat „Deșteaptă-te, române!"

21 iunie 1848. În revista „Foaie pentru minte, inimă și literatură" a apărut poezia „Un răsunet", de Andrei Mureșanu. Din data de 24 ianuarie 1990, această poezie, pe muzica lui Anton Pann, a devenit Imnul de Stat al României, cunoscut sub titlul „Deșteaptă-te, române!".

Înființarea Clubului Rapid București

25 iunie 1923. La această dată a luat ființă „Asociația culturală și sportivă CFR", adică Rapidul de azi. Pe 25 iunie 1923, muncitorii (cunoscuți, în acea vreme, sub denumirea de „ciocănari") de la Atelierele Griviței s-au întâlnit la Școala primară din cartier și au semnat actul de naștere al echipei CFR București devenită ulterior Rapid București

Prima utilizare a codurilor de bare

26 iunie 1974. Prima utilizare comercială a codurilor de bare a fost înregistrată într-un supermarket american din Ohio, produsul scanat fiind un pachet de gumă de mestecat.

Primul bancomat

27 iunie 1967. Primul bancomat din lume, creat de scoțianul John Shepherd-Barron, a fost instalat la Enfield, în nordul Londrei. Acesta nu primea carduri bancare, ci primea cecuri imprimate cu substanțe radioactive, eliberând doar o contravaloare de 10 lire sterline.

Primii bikini

5 iulie 1946. Primii bikini au fost prezentați în cadrul unui spectacol de modă organizat în aer liber, la piscina Molitor din Paris. Creatorul lor a fost francezul Louis Reard. Campania de promovare a bikinilor a avut următorul slogan: „Bikini - mai mic decât cel mai mic costum de baie din lume".

Newsweek ROMÂNIA

ABONEAZĂ-TE!

Online, cu cardul, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., J40/2003/2018, CUI: RO38847674, cont RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor	La toate oficiile poștale	La firmele de abonamente: ➤ Manpres Distribution București ➤ Calliope S.R.L. Ploiești ➤ Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente: abonamente@newsweek.ro

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată trebuie să ne trimiteți datele necesare livrării revistei (nume, prenume, adresa completă, numărul de telefon, adresa de e-mail), împreună cu copia dovezii de plată la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1 sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare.
Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

Abonament PRINT+DIGITAL	Abonament PRINT	Abonament DIGITAL
3 luni: 97 lei	3 luni: 58 lei	1 lună: 18 lei
6 luni: 182 lei	6 luni: 113 lei	3 luni: 49 lei
12 luni: 350 lei	12 luni: 220 lei	6 luni: 89 lei
		12 luni: 169 lei

Revista *Newsweek România* apare lunar.

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Detalii: abonamente@newsweek.ro

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ
vă rugăm să ne comunicați la abonamente@newsweek.ro

IULIUS

singurul dezvoltator de proiecte mixed-use de regenerare urbană din România

#iuliusincomunitate

13 HECTARE DE GRĂDINI URBANE

17 milioane de euro investiții inițiale

Până la **46%** raport al **suprafețelor verzi** din suprafața proiectelor

75 tone de CO2 absorbite anual de peste **18.000 de arbori maturi**

CLĂDIRI PERFORMANTE ȘI SUSTENABILE

152.000 mp spații office premium (clasa A)

300.000 mp spații retail, în proiecte mixed-use

Portofoliu certificat 100% conform standardelor green internaționale

EDUCAȚIE ÎN COMUNITATE

Internship RISING STARS 2021
*** 900 de studenți înscriși**
* 37 interni

Curs real estate business management - 70 de participanți

Burse educaționale

www.iuliusincomunitate.ro

ANTREPRENORIAT SOCIAL

GO LOCAL – program de susținere a antreprenorilor locali

Subvenții chirii, flexibilitate, pachete promovare

Peste 170 de înscriși

MOBILITATE URBANĂ

Investiții de peste **130 milioane de euro** în conectivitate, infrastructură, facilități publice

Peste **1.000 de locuri** pentru biciclete, piste dedicate, dușuri și vestiare

30 stații de încărcare electrică

OBIECTIVE PROGRAM „ZERO WASTE"

Creștere cu până la **50%** a **cantităților reciclabile** până în 2025 față de 2019

Reducere cu până la **40%** cantitate deșeuri menajere prin transformarea resturilor în compost

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025